Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2025. december 18.*

Tartalomjegyzék

Jogi háttér 4

Az uniós jog 4

A csatlakozási okmány 4

Az EU-Szerződés 5

Az EUM-Szerződés 6

A Charta 7

Az elsőbbségről szóló 17. nyilatkozat 7

A lengyel jog 8

A lengyel alkotmány 8

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések 10

Az eljárás előzményei 14

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) három bírájának és elnökének kinevezésére vonatkozó eljárások 14

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) három bírájának kinevezésére vonatkozó, 2015 decemberében lefolytatott eljárás 14

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnökének kinevezésére vonatkozó eljárás . . 17

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) 2021. július 14-i és 2021. október 7-i ítéletei 17

A 2021. július 14-i ítélet 17

* Az eljárás nyelve: lengyel.

A 2021. október 7-i ítélet . . . 18

A pert megelőző eljárás . . . 19

A Bíróság előtti eljárás . . . 20

A keresetről . . . 20

Az első kifogásról . . . 21

A felek érvei . . . 21

A Bíróság álláspontja . . . 23

– Az első jogalap első részéről . . . 24

– Az első kifogás második részéről . . . 29

A második kifogásról . . . 31

A felek érvei . . . 31

A Bíróság álláspontja . . . 35

– Az uniós jog autonómiája, elsőbbsége, tényleges érvényesülése és egységes alkalmazása elvének állítólagos megsértéséről . . . 35

– A Bíróság ítélkezési gyakorlata kötelező ereje elvének állítólagos megsértéséről . . . 41

A harmadik kifogásról . . . 46

A felek érvei . . . 46

A Bíróság álláspontja . . . 50

– A harmadik kifogás első részéről . . . 50

– A harmadik kifogás második részéről . . . 54

A költségekről . . . 57

„Tagállami kötelezettségszegés – EUSZ 2. cikk – Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése – Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – Jogállamiság – Hatékony bírói jogvédelem az uniós jog által szabályozott területeken – Az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának elve – A Bíróság ítélkezési gyakorlata kötelező erejének elve – A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság, Lengyelország) ítéletei – A Bíróság által az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésére vonatkozóan hozott ítéletek és e rendelkezésre vonatkozóan az EUMSZ 279. cikk alapján elrendelt ideiglenes intézkedések – Ezen ítéleteknek és ideiglenes intézkedéseknek a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által azon az alapon történő elutasítása, hogy azok *ultra vires* jellegűek – Nemzeti alkotmányos identitás – A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által az összes közhatalmi szervvel szemben előírt, az EUSZ 2. cikknek és az

EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének alkalmazására vonatkozó tilalom – Az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdése – A törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelménye – A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) szabálytalan összetétele”

A C-448/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt 2023. július 17-én

az **Európai Bizottság** (képviselik: K. Herrmann, C. Ladenburger és P. J. O. Van Nuffel, meghatalmazotti minőségben)

felperesnek,

támogatják:

a **Belga Királyság** (képviselik kezdetben: M. Jacobs, C. Pochet, L. Van den Broeck és M. Van Regemorter, meghatalmazotti minőségben, később: M. Jacobs, C. Pochet és M. Van Regemorter, meghatalmazotti minőségben),

a **Holland Királyság** (képviselik: M. K. Bulterman, J. M. Hoogveld és C. S. Schillemans, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó felek,

a **Lengyel Köztársaság** (képviselik kezdetben: B. Majczyna és S. Żyrek, meghatalmazotti minőségben, később: B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, T. von Danwitz elnökhelyettes (előadó), F. Biltgen, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún, I. Ziemele, J. Passer, O. Spineanu-Matei, M. Condinanzi és F. Schalin tanácselnökök, A. Kumin, N. Jääskinen, D. Gratsias, Csehi Z. és B. Smulders bírák,

főtanácsnok: D. Spielmann,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2025. március 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetlevelében az Európai Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– állapítsa meg, hogy a Lengyel Köztársaság – a Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiejnek (a Lengyel Köztársaság alkotmánya, a továbbiakban: lengyel alkotmány) a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság, Lengyelország) által a 2021. július 14-én hozott ítéletében (P 7/20. sz. ügy) és a 2021. október 7-én hozott ítéletében (K 3/21. sz. ügy) adott értelmezésére tekintettel – nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit;

– állapítsa meg, hogy a Lengyel Köztársaság – a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a 2021. július 14-én hozott ítéletében (P 7/20. sz. ügy) és a 2021. október 7-én hozott ítéletében (K 3/21. sz. ügy) adott értelmezésére tekintettel – nem teljesítette az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának általános elveiből, valamint a Bíróság ítéletei kötelező erejének elvéből eredő kötelezettségeit;

– állapítsa meg, hogy a Lengyel Köztársaság – mivel a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) három tagjának 2015 decemberében lefolytatott kinevezési eljárásában, valamint az elnökének 2016 decemberében lefolytatott kinevezési eljárásában elkövetett szabálytalanságok következtében nem felel meg a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelményeinek – nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit;

– a Lengyel Köztársaságot kötelezze a költségek viselésére.

Jogi háttér

Az uniós jog

A csatlakozási okmány

2 A Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításairól szóló okmány (HL 2003. L 236., 33. o.; a továbbiakban: csatlakozási okmány) 2. cikke így rendelkezik:

„A csatlakozás időpontjától kezdődően az eredeti szerződések rendelkezései és az intézmények, valamint az Európai Központi Bank által a csatlakozást megelőzően elfogadott jogi aktusok az új tagállamok számára kötelezőek, és az említett szerződésekben, illetve az ebben az okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandók ezekben az államokban.”

3 A csatlakozási okmány 10. cikkének szövege a következő:

„Az eredeti szerződéseket és az intézmények által elfogadott jogi aktusokat átmeneti intézkedésként az ebben az okmányban megállapított eltérésekkel kell alkalmazni.”

Az EU-Szerződés

4 Az EUSZ 1. cikk első és második bekezdése értelmében:

„E szerződéssel a MAGAS SZERZŐDŐ FELEK egymás között létrehozzák az EURÓPAI UNIÓT (a továbbiakban: az Unió), amelyre közös célkitűzéseik elérése érdekében a tagállamok hatásköröket ruháznak.

E szerződés új szakaszt jelent az Európa népei közötti egyre szorosabb egység létrehozásának folyamatában, amelyben a döntéseket a lehető legnyilvánosabban és az állampolgárokhoz a lehető legközelebb eső szinten hozzák meg.”

5 Az EUSZ 2. cikk szövege a következő:

„Az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.”

6 Az EUSZ 4. cikk kimondja:

„(1) Az 5. cikkel összhangban minden olyan hatáskör, amelyet a Szerződések nem ruháztak az Unióra, a tagállamoknál marad.

(2) Az Unió tiszteletben tartja a tagállamoknak a Szerződések előtti egyenlőségét, valamint nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének, ideértve a regionális és helyi önkormányzatokat is. Tiszteletben tartja az alapvető állami funkciókat, köztük az állam területi integritásának biztosítását, a közrend fenntartását és a nemzeti biztonság védelmét. Így különösen a nemzeti biztonság az egyes tagállamok kizárólagos feladata marad.

(3) Az Unió és a tagállamok a lojális együttműködés elvének megfelelően kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában.

A tagállamok a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket.

A tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását.”

7 Az EUSZ 5. cikk (1) és (2) bekezdése így rendelkezik:

„(1) Az Unió hatásköreinek elhatárolására a hatáskör-átruházás elve az irányadó. Az uniós hatáskörök gyakorlására a szubszidiaritás és az arányosság elve az irányadó.

(2) A hatáskör-átruházás elvének megfelelően az Unió kizárólag a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörök határain belül jár el a Szerződésekben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében. Minden olyan hatáskör, amelyet a Szerződések nem ruháztak át az Unióra, a tagállamoknál marad.”

8 Az EUSZ 13. cikk (2) bekezdésének szövege a következő:

„Az egyes intézmények a Szerződésekben rájuk ruházott hatáskörök határain belül, az ott meghatározott eljárások, feltételek és célok szerint járnak el. Az intézmények jóhiszeműen és kölcsönösen együttműködnek egymással.”

9 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése így rendelkezik:

„Az Európai Unió Bírósága a Bíróságból, a Törvényszékből és különös hatáskörű törvényszékekből áll. Az Európai Unió Bírósága biztosítja a jog tiszteletben tartását a Szerződések értelmezése és alkalmazása során.

A tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek.”

10 Az EUSZ 49. cikk a következőket írja elő:

„Bármely olyan európai állam kérheti felvételét az Unióba, amely tiszteletben tartja a 2. cikkben említett értékeket, és elkötelezett azok érvényesítése mellett. A kérelemről értesíteni kell az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket. A kérelmező államnak a kérelmet a Tanácshoz kell benyújtania, amely a Bizottsággal folytatott konzultációt és az Európai Parlament tagjainak többségével elfogadott egyetértését követően arról egyhangúlag határoz. Az Európai Tanács által megállapított feltételeket figyelembe kell venni.

A felvétel feltételeit és az Unió alapját képező szerződéseknek a felvétel miatt szükségessé váló kiigazításait a tagállamok és a felvételét kérő állam közötti megállapodás rendezi. Ezt a megállapodást alkotmányos követelményeinek megfelelően valamennyi szerződő államnak meg kell erősítenie.”

Az EUM-Szerződés

11 Az EUMSZ 267. cikk értelmében:

„Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

a) a Szerződések értelmezése;

b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése[.]

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.

[…]”

12 Az EUMSZ 279. cikk kimondja:

„Az Európai Unió Bírósága az elé terjesztett ügyekben bármely szükséges ideiglenes intézkedést elrendelhet.”

A Charta

13 Az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) „Igazságszolgáltatás” című VI. címe magában foglalja többek között „A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog” című 47. cikket, amelynek szövege a következő:

„Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.

Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja. […]

[…]”

14 A Charta 52. cikkének (1) és (3) bekezdése így rendelkezik:

„(1) Az e Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.

[…]

(3) Amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson.”

Az elsőbbségről szóló 17. nyilatkozat

15 A Lisszaboni Szerződést elfogadó kormányközi konferencia záróokmányához csatolt, az elsőbbségről szóló 17. nyilatkozat (HL 2012. C 326., 346. o.) szövege a következő:

„A Konferencia emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Bírósága állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően a Szerződések és a Szerződések alapján az Unió által elfogadott jogi aktusok az említett ítélkezési gyakorlat által megállapított feltételek szerint a tagállamok jogával szemben elsőbbséget élveznek.

A Konferencia továbbá úgy határozott, hogy a Tanács Jogi Szolgálatának az európai uniós jog elsőbbségéről szóló, a 11197/07 (JUR 260) dokumentumban foglalt véleményét csatolja e záróokmányhoz:

»A Tanács Jogi Szolgálatának 2007. június 22-i véleménye

A Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a közösségi jog elsőbbsége a közösségi jog egyik alapelve. A Bíróság szerint ez az elv az Európai Közösség sajátos természetéből fakad. E megszilárdult ítélkezési gyakorlat első ítélete ([1964. július 15-i Costa ítélet (6/64, EU:C:1964:66)]) meghozatalának idején a Szerződésben nem volt említés az elsőbbségre vonatkozóan. Ma ugyanez a helyzet. Az a tény, hogy az elsőbbség elvét a jövőbeli szerződés sem fogja tartalmazni, semmiképpen sem változtat az elv meglétén és a Bíróság meglévő ítélkezési gyakorlatán.«”

A lengyel jog

A lengyel alkotmány

16 A lengyel alkotmány 2. cikke a következőt mondja ki:

„A Lengyel Köztársaság demokratikus jogállam, amelyben érvényesülnek a társadalmi igazságosság elvei.”

17 Ezen alkotmány 4. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A Lengyel Köztársaságban a legfőbb hatalom a nemzeté.”

18 Az említett alkotmány 7. cikke akként rendelkezik, hogy „[a]z állami szervek a jogszabályok alapján és azok korlátain belül járnak el”.

19 A lengyel alkotmány 8. cikkének (1) bekezdése értelmében „[a] Lengyel Köztársaságban az alkotmány a legfelsőbb jogi norma”.

20 Ugyanezen alkotmány 90. cikkének (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[a] Lengyel Köztársaság szerződés alapján bizonyos kérdésekben átruházhatja az állami szervek hatásköreit valamely nemzetközi szervezetre vagy szervre”.

21 A lengyel alkotmány 91. cikke (1) és (2) bekezdésének szövege a következő:

„(1) A megerősített nemzetközi szerződés a Lengyel Köztársaság Jogi Közlönyében történt kihirdetést követően az ország jogrendjének részét képezi, és közvetlenül alkalmazandó, kivéve ha az alkalmazását törvény elfogadásától teszik függővé.

(2) A korábban elfogadott törvény alapján megerősített nemzetközi szerződésnek elsőbbsége van a törvényhez képest, ha a törvény és a nemzetközi szerződés rendelkezéseit nem lehet összeegyeztetni.”

22 Az említett alkotmány 144. cikke így rendelkezik:

„(1) A [Lengyel Köztársaság elnöke] alkotmányos és törvényes hatáskörében eljárva hivatalos aktusokat bocsát ki.

(2) A [Lengyel Köztársaság elnöke] hivatalos aktusainak érvényességéhez a miniszertanács elnökének ellenjegyzése szükséges, aki ellenjegyzésével vállalja a felelősséget a Szejm [a lengyel törvényhozás alsóháza] felé.

(3) A (2) bekezdés rendelkezései a következő esetekben nem alkalmazhatók:

[…]

17. a bírák kinevezése,

[…]”

23 Ezen alkotmány 178. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„A bírák feladatuk ellátása során függetlenek, és csak [a lengyel alkotmánynak] és a törvényeknek vannak alárendelve.”

24 A lengyel alkotmány 179. cikkének szövege a következő:

„A [Lengyel Köztársaság elnöke] a bírákat a Krajowa Rada Sądownictwa [(nemzeti igazságszolgáltatási tanács, Lengyelország; a továbbiakban: KRS)] javaslata alapján határozatlan időre nevezi ki.”

25 Ezen alkotmány 188. cikke értelmében:

„A Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] a következő ügyekben határoz:

1) a törvények és nemzetközi szerződések alkotmánynak való megfelelése,

2) a törvények olyan megerősített nemzetközi szerződéseknek való megfelelése, amelyek megerősítéséhez törvény előzetes engedélye szükséges,

3) az állami központi hatóságok által kibocsátott jogi aktusok alkotmánynak, megerősített nemzetközi szerződéseknek és törvényeknek való megfelelése,

4) a politikai pártok célkitűzései vagy tevékenysége alkotmánynak való megfelelése,

5) a 79. cikk (1) bekezdésében előírt alkotmányjogi panasz.”

26 A lengyel alkotmány 190. cikke a következőket írja elő:

„(1) A Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] határozatai általánosan kötelező hatályúak és véglegesek.

(2) A Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] 188. cikkben említett ügyekben hozott ítéleteit haladéktalanul közzé kell tenni abban a hivatalos lapban, ahol a normatív jogi aktust közzétették. Ha a jogi aktust nem hirdették ki, a határozatot a Lengyel Köztársaság Hivatalos Lapjában, a »*Monitor Polski*«-ban kell közzétenni.

(3) A Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] határozata közzétételének napján lép hatályba […].

[…]

(5) A Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] szavazattöbbséggel határoz.”

27 A lengyel alkotmány 193. cikkének szövege a következő:

„Bármely bíróság jogkérdést intézhet a Trybunał Konstytucyjnyhez [(alkotmánybíróság)] valamely normatív aktusnak [a lengyel] alkotmánnyal, a ratifikált szerződésekkel vagy a törvénnyel való összeegyeztethetőségére vonatkozóan, ha az előtte folyamatban lévő ügy megoldása az adott kérdésre adandó választól függ.”

28 A lengyel alkotmány 194. cikke a következőket mondja ki:

„(1) A Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] tizenöt bíróból áll, akiket a Szejm [a lengyel törvényhozás alsóháza] kilencéves időtartamra egyenként választ meg a kiemelkedő jogi ismeretekkel rendelkező személyek közül. A Trybunał Konstytucyjnybe [(alkotmánybíróság)] történő újraválasztásuk nem megengedett.

(2) A Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] elnökét és elnökhelyettesét a [Lengyel Köztársaság elnöke] nevezi ki a Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] bíráinak általános értekezlete [(a továbbiakban: általános értekezlet)] által javasolt jelöltek közül.”

29 A lengyel alkotmány 197. cikke értelmében „[a] Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] szervezetét és az általa folytatott eljárást törvény határozza meg”.

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések

30 A 2015. és 2016. év folyamán a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) több olyan törvényt is elfogadott, amelyek módosították a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) szervezetét és működését.

31 2015. június 25-én a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) elfogadta az ustawa o Trybunale Konstytucyjnym jogforrást (az alkotmánybíróságról szóló törvény) (Dz. U., poz. 1064., a továbbiakban: az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvény), amely 2015. augusztus 30-án lépett hatályba.

32 E törvény 19. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezett:

„(1) A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] bírói tisztségére a Szejm [(a lengyel törvényhozás alsóháza)] elnöksége és egy legalább 50 képviselőből álló csoport jogosult jelöltet állítani.

(2) A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] bírói tisztségére pályázó személy kinevezésére irányuló javaslatot legkésőbb három hónappal a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] valamely bírája fennálló megbízatásának lejárta előtt kell a Szejm [(a lengyel törvényhozás alsóháza)] elnökéhez címezni.”

33 Az említett törvény 21. cikkének (1) bekezdése szerint a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bírói tisztségére megválasztott személynek az e rendelkezésben előírt megfogalmazás szerint esküt kellett tennie a Lengyel Köztársaság elnöke előtt.

34 Az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvény 137. cikke átmeneti jelleggel – a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) azon bírái vonatkozásában, akiknek megbízatása a 2015. év folyamán járt le – előírta, hogy az e törvény 19. cikkének (2) bekezdésében említett javaslatot az említett törvény hatálybalépésétől számított 30 napon belül kell előterjeszteni.

35 2015. november 19-én a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) sürgősségi eljárás keretében elfogadta az ustawa o zmianie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym jogforrást (az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvény módosításáról szóló törvény) (Dz. U., poz. 1928., a továbbiakban: 2015. november 19-i módosító törvény), amely 2015. december 5-én lépett hatályba.

36 E törvény 1. cikkének 3. pontja módosította az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvény 19. cikkének (2) bekezdését, amelynek szövege immár a következő volt:

„A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] bírói tisztségére pályázó személy kinevezésére irányuló javaslatot 30 nappal a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] valamely bírája megbízatásának lejárta előtt kell a Szejm [(a lengyel törvényhozás alsóháza)] elnökéhez címezni.”

37 A 2015. november 19-i módosító törvény 1. cikke 4. pontjának a) alpontja módosította az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvény 21. cikkének (1) bekezdését, amelynek szövege immár a következő volt:

„A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] bírájává megválasztott személy a megválasztásától számított 30 napon belül esküt tesz a [Lengyel Köztársaság elnöke] előtt […]”

38 A 2015. november 19-i módosító törvény 1. cikke 4. pontjának b) alpontja beillesztette az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvénybe a 21. cikk (1a) bekezdését, amelynek szövege a következő volt:

„Az eskütétel jelenti a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] bírája megbízatásának kezdetét.”

39 A 2015. november 19-i módosító törvény 1. cikkének 5. pontja hatályon kívül helyezte az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvény 137. cikkét, 6. pontjával pedig beillesztette ez utóbbi törvénybe a 137a. cikket, amely a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) azon bíráit illetően, akiknek megbízatása a 2015. év folyamán járt le, akként rendelkezett, hogy a 19. cikk (2) bekezdésében említett javaslatot az e 137a. cikk hatálybalépésétől számított hét napon belül kell előterjeszteni.

40 A 2015. november 19-i módosító törvény 2. cikke a következőképpen rendelkezett:

„A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] jelenlegi elnökének és jelenlegi elnökhelyettesének megbízatása három hónappal a törvény hatálybalépését követően jár le.”

41 2016. július 22-én a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) elfogadta az ustawa o Trybunale Konstytucyjnym jogforrást (az alkotmánybíróságról szóló törvény) (Dz. U., poz. 1157., a továbbiakban: az alkotmánybíróságról szóló 2016. július 22-i törvény), amely az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvényt volt hivatott felváltani, és amelynek 2016. augusztus 16-án kellett hatályba lépnie.

42 Az alkotmánybíróságról szóló 2016. július 22-i törvény 16. cikke (4) és (7) bekezdésének szövege a következő volt:

„(4) Az általános értekezletnek a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki vagy elnökhelyettesi tisztségére pályázó személyek kiválasztására vonatkozó részével kapcsolatos elnöki feladatokat a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] azon legidősebb bírája látja el, aki az általános értekezleten részt vesz.

[…]

(7) A jelöltek megválasztására akkor kerül sor, ha abból a teljes bírói létszámból, amelyet a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] vonatkozásában a [lengyel alkotmány] 194. cikkének (1) bekezdése meghatároz, legalább tíz bíró részt vesz az általános értekezleten. A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] választási eljárásban részt vevő minden egyes bírája csak egyetlen szavazattal rendelkezik, és csak egyetlen jelölt mellett szavazhat.”

43 Az alkotmánybíróságról szóló 2016. július 22-i törvény 90. cikke szerint:

„A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöke az ítélkező testületekbe bevonja a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] azon bíráit, akik a [Lengyel Köztársaság elnöke] előtt esküt tettek, de a jelen törvény hatálybalépésének időpontjában még nem léptek hivatalba, és ügyeket oszt ki nekik.”

44 2016. augusztus 11-i ítéletében (K 39/16. sz. ügy) a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megállapította, hogy az alkotmánybíróságról szóló 2016. július 22-i törvény 90. cikke összeegyeztethetetlen a lengyel alkotmány 194. cikkének (1) bekezdésével.

45 2016. december 13-án a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) elfogadta az ustawa przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego jogforrást (az alkotmánybíróság szervezetéről és eljárásáról szóló törvény, valamint az alkotmánybíróság bíráinak jogállásáról szóló törvény bevezető rendelkezéseiről szóló törvény, Dz. U., poz. 2074., a továbbiakban: bevezető rendelkezésekről szóló törvény), amely bizonyos rendelkezések vonatkozásában 2016. december 20-án lépett hatályba.

46 E törvény 3. cikke hatályon kívül helyezte az alkotmánybíróságról szóló 2016. július 22-i törvényt.

47 A bevezető rendelkezésekről szóló törvény 18. cikke előírja, hogy a Lengyel Köztársaság elnöke a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki feladatainak ellátásával megbízhatja ezen alkotmánybíróság valamely bíráját.

48 E törvény 20. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségét betöltő bíró a jelen törvény kihirdetését követő naptól számított egy hónapon belül lefolytatja azt az eljárást, amely arra irányul, hogy a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyeket a 21. cikkben előírt feltételek mellett felterjesszék a Lengyel Köztársaság elnökéhez.”

49 Az említett törvény 21. cikke, amely meghatározza a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyeknek a Lengyel Köztársaság elnökéhez való felterjesztés céljából történő kijelölésére vonatkozó eljárást, kimondja:

„(1) A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségét betöltő bíró haladéktalanul összehívja az általános értekezlet azon ülését, amelynek tárgya a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyeknek a Lengyel Köztársaság elnökéhez történő felterjesztése, ezen ülés időpontjáról pedig értesíti a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] bíráit.

(2) A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] azon bírái, akik a Lengyel Köztársaság elnöke előtt esküt tettek, részt vesznek az (1) bekezdés szerinti értekezleten. A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségét betöltő bíró összeállítja a napirendet, az értekezlet során pedig ellátja az elnöki feladatokat.

(3) Az általános értekezlet a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyeket szavazással választja ki, a (4)–(9) bekezdésben foglalt elveknek megfelelően.

(4) A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] (2) bekezdésben említett bármely bírája jelöltetheti magát a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyek kiválasztására irányuló eljárásban. A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségét betöltő bíró az általános értekezlet (1) bekezdés szerinti ülése időpontja kihirdetésének napjától az említett ülés megnyitásáig veszi át a pályázatokat.

(5) A [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] azon bíráinak vezeték- és utónevei, akik a (4) bekezdésnek megfelelően jelöltként vannak állítva, betűrendben szerepelnek a szavazólapon. Az előterjesztett pályázatokról közös szavazást tartanak. A szavazás akkor érvényes, ha az „x” vagy „+” jel (két egymást keresztező vonal) a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] valamely bírájának neve mellett a szavazólapon erre a célra szolgáló rovatban szerepel. A szavazás titkos.

[…]

(7) Az általános értekezlet a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyként terjeszti fel – határozati formában – a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] valamennyi olyan bíráját, aki az (5) bekezdés szerinti szavazás során legalább öt szavazatot kapott.

(8) Ha a (7) bekezdés szerint előírt számú szavazatot a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] csupán egyetlen bírája szerezte meg, az általános értekezlet a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyekként terjeszti fel – határozati formában – a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] azon bíráját, aki megkapta a minimálisan előírt öt szavazatot, valamint a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] azon bíráját, aki a legnagyobb támogatást szerezte meg a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] azon bírái közül, akik nem érték el az előírt legalább öt szavazatot.

(9) Ha a (8) bekezdésben említett esetben a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] egynél több bírája is megkapta a legnagyobb támogatást a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] azon bírái közül, akik nem kapták meg a (7) bekezdésben előírt számú szavazatot, akkor az általános értekezlet, beleértve a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] azon bíráját is, aki

legalább öt szavazatot kapott, a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyekként terjeszti fel – határozati formában – a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] valamennyi olyan bíráját, akik az ugyanazon legnagyobb számú szavazatot kapták.

[…]

(11) Ha a (4)–(9) bekezdésben szabályozott eljárás során az általános értekezletnek nem sikerül a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] legalább két bíráját a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyekként jelölni, a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségét betöltő bíró berekeszti az ülést, és a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyek felterjesztése céljából újra összehívja az általános értekezletet.

[…]”

Az eljárás előzményei

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) három bírájának és elnökének kinevezésére vonatkozó eljárások

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) három bírájának kinevezésére vonatkozó, 2015 decemberében lefolytatott eljárás

50 A Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) a hetedik parlamenti ülésszakában elfogadott 2015. október 8-i határozataiban öt személyt választott meg a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bírói tisztségeire. Közülük háromnak, nevezetesen R. H.-nak, A. J.-nek és K. Ś.-nek olyan bírák helyét kellett átvennie, akiknek a megbízatása 2015. november 6-án járt le, kettőnek pedig olyan bírák helyét kellett átvennie, akiknek a megbízatása 2015 decemberében járt le.

51 A Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) 2015. október 25-i parlamenti választásokat követő nyolcadik parlamenti ülésszakának első ülésére 2015. november 12-én került sor. 2015. november 25-én a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) öt határozatot fogadott el, amelyekben megállapította a 2015. október 8-i határozatok „joghatásának hiányát”, és felhívta a Lengyel Köztársaság elnökét, hogy tartózkodjon az utóbbi határozatok által megválasztott személyek felesketésétől.

52 2015. december 2-i határozataival a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) öt személyt választott meg a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bírói tisztségeire. Közülük háromnak, nevezetesen H. C.-nek, L. M.-nek és M. M.-nek azon bírák helyét kellett átvennie, akiknek a megbízatása 2015. november 6-án járt le, kettőnek pedig azon bírák helyét kellett átvennie, akiknek a megbízatása 2015 decemberében járt le. 2015. december 3-án és 9-én ez az öt személy esküt tett a Lengyel Köztársaság elnöke előtt. 2015. december 3-án azonban a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöke megtagadta, hogy e felesküdött bírák közül négyen részt vegyenek az ítélkezésben mindaddig, amíg a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) általi megválasztásuk érvényességének kérdése tisztázásra nem kerül.

53 2015. december 3-i ítéletével (K 34/15. sz. ügy) a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvény több rendelkezésének alkotmányellenességére vonatkozó kérelemről határozott. Ezen alkotmánybíróság lényegében úgy ítélte meg, hogy a lengyel alkotmány 194. cikkének (1) bekezdése értelmében az azon parlamenti ülésszak során ülésező Szejmnek (a lengyel törvényhozás alsóháza) kell új bírót választania, amelynek során a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) valamely bírájának kilencéves megbízatása lejár. E körülmények között az alkotmánybíróság egyebek mellett arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvény 137. cikke alkotmányos, amennyiben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) azon bíráira vonatkozik, akiknek a megbízatása 2015. november 6-án járt le, viszont alkotmányellenes ezen alkotmánybíróság azon bírái tekintetében, akiknek megbízatása 2015 decemberében ért véget.

54 Következésképpen a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megállapította, hogy érvényes volt a három bírónak a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) hetedik parlamenti ülésszakában, 2015. október 8-án történő megválasztása azon bírák helyére, akiknek a megbízatása 2015. november 6-án járt le. Ezenkívül ezen alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy a Lengyel Köztársaság elnöke köteles volt felesketni e három bírót, mivel e tekintetben nem rendelkezik semmilyen mérlegelési jogkörrel. Ezzel szemben az említett alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) nem volt jogosult a hetedik parlamenti ülésszakban lefolytatni két bíró megválasztását azon bírák helyére, akiknek a megbízatása 2015 decemberében járt le.

55 2015. december 9-i ítéletében (K 35/15. sz. ügy) a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a lengyel alkotmány 7. cikkével összefüggésben értelmezett 194. cikkének (1) bekezdésével összeegyeztethetetlennek nyilvánította a 2015. november 19-i módosító törvény 1. cikkének 6. pontját, lényegében annyiban, amennyiben az általa az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvénybe beillesztett 137a. cikk azt írta elő, hogy a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) nyolcadik parlamenti ülésszakában kell bírákat választani olyan bírák helyére, akiknek megbízatása a hetedik parlamenti ülésszak során járt le. Ezzel szemben ezen alkotmánybíróság – ugyanúgy, mint a 2015. december 3-i ítéletében – megerősítette, hogy az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvény 137. cikke összhangban van a lengyel alkotmánnyal a tekintetben, hogy jogi alapját képezi annak, hogy a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) a hetedik parlamenti ülésszak során megválasszon három bírót azon bírák helyére, akiknek megbízatása 2015. november 6-án járt le. Ezenkívül az alkotmánybíróság megítélése szerint az, hogy a nyolcadik parlamenti ülésszak során, az alkotmánybíróságról szóló 2015. június 25-i törvénynek a 2015. november 19-i módosító törvényből eredő 137a. cikke alapján választanak meg három bírót azon bírák helyére, akiknek a megbízatása 2015. november 6-án járt le, azzal a hatással járna, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) eljáró bíráinak száma tizennyolcra emelkedne.

56 A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) e két ítélete ellenére azon három személy közül, akiket a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) 2015. október 8-án azon bírák helyére választott meg, akiknek a megbízatása 2015. november 6-án járt le, egyik sem tett esküt a Lengyel Köztársaság elnöke előtt, és nem léptek hivatalba ezen alkotmánybíróságon.

57 2016. január 12-én A. R., a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) akkori elnöke engedélyezte, hogy az a két személy, akiket a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) 2015. december 2-án azon két bíró helyére választott meg, akiknek a megbízatása 2015 decemberében járt le, hogy részt vegyenek a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) ítélkező tevékenységében.

58 2016. december 19-én A. R.-nek a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnökeként betöltött megbízatása lejárt.

59 2016. december 20-án a Lengyel Köztársaság elnöke a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 18. cikkének megfelelően megbízta J. P. bírót a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki feladatainak ellátásával. Ugyanezen a napon J. P. engedélyezte H. C., L. M. és M. M. számára, akiket a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) 2015. december 2-án azon három bíró helyére választott meg, akiknek a megbízatása 2015. november 6-án járt le, hogy részt vegyenek a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) ítélkező tevékenységében.

60 Mivel a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) két bírája 2017 júliusában és decemberében elhunyt, a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) 2017. szeptember 19-én és 2018. január 30-án a helyükre két új bírót választott. Egyikük sem volt azon három bíró között, akiket 2015. október 8-án választottak meg azon bírák helyére, akiknek a megbízatása 2015. november 6-án járt le.

61 2021. május 7-i Xero Flor w Polsce sp. z o.o. kontra Lengyelország ítéletében (CE:ECHR:2021:0507JUD000490718, 290. és 291. §) az Emberi Jogok Európai Bírósága, amelyhez olyan társaság fordult, amelynek alkotmányjogi panaszát a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elutasította, kimondta, hogy M. M. – aki egyike volt azon bíráknak, akik eljártak abban a tanácsban, amely e társaság alkotmányjogi panaszát vizsgálta – ezen alkotmánybíróságra történő kinevezése során súlyos szabálytalanságokat követtek el, megsértve ezzel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. törvény; a továbbiakban: EJEE) 6. cikkében biztosított, „törvény által létrehozott bírósághoz” való jognak magát a lényegét. E bíróság megállapította, hogy a felperest megfosztották e jogától azáltal, hogy M. M. részt vett a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) előtti eljárásban.

62 E következtetés levonásához az Emberi Jogok Európai Bírósága megállapította, hogy mind a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza), mind pedig a Lengyel Köztársaság elnöke nyilvánvalóan megsértette a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bíráinak kinevezésére vonatkozó lengyel jogszabályokat. Hangsúlyozta, hogy 2015. december 2-án, a nyolcadik parlamenti ülésszak folyamán a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) megválasztott három személyt – köztük M. M.-et – a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bírói álláshelyeire, három olyan bíró helyére, akiknek a megbízatása 2015. november 6-án járt le, miközben ezeket az álláshelyeket már betöltötte három olyan személy, akiket a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) 2015. október 8-án, a hetedik parlamenti ülésszakban választott meg. Egyébiránt az Emberi Jogok Európai Bírósága kiemelte, hogy a Lengyel Köztársaság elnöke megtagadta a 2015. október 8-án megválasztott három személy felesketését, miközben feleskette a 2015. december 2-án megválasztott három személyt (261–270. és 275. §).

63 Az Emberi Jogok Európai Bírósága megállapította, hogy az így elkövetett jogsértés a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bíráinak megválasztására alkalmazandó lengyel joganyag egyik alapvető szabályát, nevezetesen a lengyel alkotmány 194. cikkének (1) bekezdését érintette, továbbá hogy e jogsértés olyan súlyú volt, hogy veszélyeztette a bírák megválasztására irányuló eljárás legitimitását, és sérttette a „törvény által létrehozott bírósághoz” való jognak magát a lényegét, valamint a jogállamiság elvét (276–287. §).

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnökének kinevezésére vonatkozó eljárás

64 2016. december 20-án 9 óra 30 perckor J. P., akit épp megbíztak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki feladatainak ellátásával, ugyanezen a napon 13 óra 30 percre összehívta az általános értekezlet ülését annak érdekében, hogy kiválasszák az ezen alkotmánybíróság elnöki tisztségére pályázó, a Lengyel Köztársaság elnökéhez felterjesztendő személyeket. Az egyik bíró kérte az általános értekezlet elhalasztását, kifejtve, hogy az összehívásban megjelölt határidő rövidségére tekintettel nem tud minden bíró részt venni az általános értekezleten. J. P. nem tett eleget e kérésnek.

65 A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) azon tizennégy bírája közül, akik így jelen voltak az általános értekezleten, csak hat bíró – köztük H. C., L. M. és M. M. – volt hajlandó arra, hogy részt vegyen az említett alkotmánybíróság elnöki tisztségére pályázó személyek kiválasztásában. Mivel J. P. öt szavazatot, M. M. pedig egy szavazatot kapott, az e tisztségre pályázó személyekként felterjesztették őket a Lengyel Köztársaság elnökéhez.

66 2016. december 21-én a Lengyel Köztársaság elnöke kinevezte J. P.-t a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére.

A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) 2021. július 14-i és 2021. október 7-i ítéletei

67 A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) 2021. július 14-én és október 7-én két ítéletet hozott, amelyek arra vonatkoztak, hogy összeegyeztethető-e a lengyel alkotmánnyal a Bíróság azon ítélkezési gyakorlata, amely – többek között – a Lengyel Köztársaság EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő azon kötelezettségére vonatkozik, hogy biztosítson hatékony bírói jogvédelmet (a továbbiakban: vitatott ítéletek).

A 2021. július 14-i ítélet

68 2021. július 14-én a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) meghozta ítéletét a P 7/20. sz. ügyben, amelynek indokolását 2021. október 7-én tették közzé (a továbbiakban: 2021. július 14-i ítélet).

69 Ebben az ítéletben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság), amelyhez a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) Izba Dyscyplinarnája (fegyelmi tanács) (a továbbiakban: fegyelmi tanács) fordult, azt a kérdést vizsgálta, hogy összeegyeztethetőek-e a lengyel alkotmánnyal a 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzésben (C-791/19 R, EU:C:2020:277) a Lengyel Köztársasággal szemben elrendelt ideiglenes intézkedések, így különösen az az intézkedés, amely arra kötelezi a Lengyel Köztársaságot, hogy függessze fel a bírákra vonatkozó fegyelmi ügyekben e tanácsnak hatáskört biztosító jogszabályi rendelkezések alkalmazását.

70 A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megállapította, hogy „amennyiben [a Bíróság] *ultra vires* kötelezettségeket támaszt a Lengyel Köztársasággal mint az Európai Unió tagállamával szemben azáltal, hogy a lengyel bíróságok szervezetére és hatáskörére, valamint az e bíróságok előtti eljárásra vonatkozó ideiglenes intézkedéseket fogad el, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének második albekezdése az EUMSZ 279. cikkel összefüggésben értelmezve ellentétes [a lengyel] alkotmány 2. cikkével, 7. cikkével, 8. cikkének (1) bekezdésével és 90. cikkének

(1) bekezdésével – összefüggésben értelmezve azokat [a lengyel] alkotmány 4. cikkének (1) bekezdésével –, vagyis nem tartozik [a lengyel] alkotmány 91. cikkének (1)–(3) bekezdésében foglalt elsőbbség és közvetlen alkalmazás elvének hatálya alá."

71 A 2021. július 14-i ítélet joghatásait illetően a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) úgy ítélte meg, hogy „a Bíróság által […] létrehozott normák", amelyek elfogadása *ultra vires* történt, ellentétesek a lengyel alkotmánnyal. Ezen alkotmánybíróság ezenkívül a következőket emelte ki:

„[A lengyel] alkotmány 190. cikke (1) bekezdésének megfelelően a jelen ítélet, amely megállapítja a vitatott normának [a lengyel] alkotmánnyal való hierarchikus összeegyeztethetetlenségét, végleges és általánosan kötelező hatályú. A Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] ítélete vonatkozik az összes olyan címzettre, akik a[z uniós] jogot a Lengyel Köztársaság területén alkalmazzák. […] A Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] ítéletének *ex tunc* hatálya van, és alkalmazási jellegű. Az a határozat, amelynek értelmében valamely uniós jogi aktus *ultra vires* kötelezettségeket ró a Lengyel Köztársaságra a bíróságainak szervezetét és hatáskörét, valamint az e bíróságok előtti eljárást illetően, magában foglalja, hogy e tekintetben a bíróság által feltett kérdés tárgyát képező jogi norma semmilyen joghatást nem vált ki a Lengyel Köztársaság területén. Különösen, [a lengyel alkotmány] 91. cikkének (1)–(3) bekezdésében előírt közvetlen hatály (közvetlen alkalmazás) elve és az uniós jog nemzeti jogszabályokkal szembeni elsőbbségének elve nem alkalmazandó azokra a normatív aktusokra, amelyeket az Unió szervei, intézményei és szervezeti egységei *ultra vires* bocsátottak ki."

A 2021. október 7-i ítélet

72 2021. október 7-én a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) – amelynek eljárását a miniszterelnök kezdeményezte, és amely teljes ülésben járt el – meghozta ítéletét a K 3/21. sz. ügyben (a továbbiakban: 2021. október 7-i ítélet), amelynek indokolását 2022. november 16-án tették közzé, és amelynek rendelkező része – amelyet már 2021. október 12-én közzétettek – a következőket mondja ki:

„(1) Az [EUSZ] 4. cikk (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett 1. cikk első és második bekezdése […], amennyiben az egyenrangú és szuverén államok által alkotott Európai Unió »Európa népei közötti egyre szorosabb egység[et]« hoz létre, amelynek az európai uniós jogon alapuló integrációja és annak [a Bíróság] általi értelmezése »új szakaszba« lép, amelyben:

a) az Európai Unió szervei a Lengyel Köztársaság által a Szerződésekben rájuk ruházott hatáskörök keretein kívül járnak el;

b) [a lengyel] alkotmány nem a Lengyel Köztársaság azon legfelsőbb jogi normája, amelynek érvényessége és alkalmazása elsőbbséget élvez;

c) a Lengyel Köztársaság nem működhet szuverén és demokratikus államként,

ellentétes [a lengyel] alkotmány 2. cikkével, 8. cikkével és 90. cikkének (1) bekezdésével.

(2) Az [EUSZ] 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, amennyiben az az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony bírói jogvédelem biztosítása érdekében hatáskörrel ruházza fel a nemzeti bíróságokat (rendes bíróságok, közigazgatási bíróságok, katonai bíróságok és a Sąd Najwyższy [(legfelsőbb bíróság)]) arra, hogy:

a) határozathozataluk során eltekintsenek [a lengyel] alkotmány rendelkezéseitől, ellentétes [a lengyel] alkotmány 2. cikkével, 7. cikkével, 8. cikkének (1) bekezdésével, 90. cikkének (1) bekezdésével és 178. cikkének (1) bekezdésével;

b) határozataikat olyan rendelkezésekre alapozzák, amelyek – mivel azokat a Szejm [(a lengyel törvényhozás alsóháza)] hatályon kívül helyezte és/vagy a Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] [a lengyel] alkotmánnyal ellentétesnek ítélte – már nincsenek hatályban, ellentétes [a lengyel] alkotmány 2. cikkével, 7. cikkével, 8. cikkének (1) bekezdésével, 90. cikkének (1) bekezdésével, 178. cikkének (1) bekezdésével és 190. cikkének (1) bekezdésével.

(3) Az [EUSZ] 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, valamint az [EUSZ] 2. cikk, amennyiben az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony bírói jogvédelem biztosítása és a bírói függetlenség biztosítása érdekében hatáskörrel ruházzák fel a nemzeti bíróságokat (rendes bíróságok, közigazgatási bíróságok, katonai bíróságok és a Sąd Najwyższy [(legfelsőbb bíróság)]) arra, hogy:

a) felülvizsgálják a bírák kinevezésére irányuló eljárás jogszerűségét, ideértve azon aktus jogszerűségét is, amellyel a Lengyel Köztársaság elnöke kinevez egy bírót, ellentétes [a lengyel] alkotmány 2. cikkével, 8. cikkének (1) bekezdésével, 90. cikkének (1) bekezdésével és 179. cikkével, összefüggésben értelmezve azokat a 144. cikk (3) bekezdésének 17. pontjával;

b) felülvizsgálják azon határozat jogszerűségét, amellyel a [KRS] a köztársasági elnök elé terjeszt egy bíró kinevezésére irányuló javaslatot, ellentétes [a lengyel] alkotmány 2. cikkével, 8. cikkének (1) bekezdésével, 90. cikkének (1) bekezdésével és 186. cikkének (1) bekezdésével;

c) döntsenek a bíró kinevezésére irányuló eljárás hibás jellegéről, és következésképpen megtagadják a bírói jogállás elismerését [a lengyel] alkotmány 179. cikke alapján a bírói tisztségre kinevezett személy esetében, ellentétes [a lengyel] alkotmány 2. cikkével, 8. cikkének (1) bekezdésével, 90. cikkének (1) bekezdésével és 179. cikkével, összefüggésben értelmezve azokat a 144. cikk (3) bekezdésének 17. pontjával.”

A pert megelőző eljárás

73 A Bizottság 2021. december 22-én felszólító levelet intézett a Lengyel Köztársasághoz.

74 E levélben a Bizottság jelezte, hogy a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) általi, különösen a vitatott ítéletekben történő értelmezése folytán a Lengyel Köztársaság nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből, továbbá az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának általános elvéből eredő kötelezettségeit, valamint megsértette a Bíróság ítéleteinek kötelező erejét. A Bizottság továbbá úgy ítélte meg, hogy a Trybunał Konstytucyjny

(alkotmánybíróság) nem felel meg a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelményének, az említett tagállam pedig e tekintetben szintén nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségét.

75 2022. február 18-i válaszában a Lengyel Köztársaság vitatta a Bizottság által felhozott kifogásokat.

76 2022. július 15-i levelében a Bizottság indokolással ellátott véleményt küldött a Lengyel Köztársaságnak, és azzal érvelt, hogy a Lengyel Köztársaság:

– a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által többek között a vitatott ítéletekben adott értelmezésére tekintettel nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit;

– a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által többek között a vitatott ítéletekben adott értelmezésére tekintettel nem teljesítette az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának általános elvéből, valamint a Bíróság ítéletei kötelező erejének elvéből eredő kötelezettségeit;

– nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit, amennyiben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a három bíró 2015 decemberében történő kinevezésére és az elnökének 2016 decemberében történő kinevezésére irányuló eljárásokkal kapcsolatos szabálytalanságok miatt a továbbiakban már nem felel meg a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelményeinek.

77 2022. szeptember 14-i válaszában a Lengyel Köztársaság azzal érvelt, hogy e kifogások mindegyike megalapozatlan.

78 A Bizottság e feltételek mellett határozott úgy, hogy benyújtja a jelen keresetet.

A Bíróság előtti eljárás

A keresetről

79 A Bíróság elnöke 2023. október 23-i határozatával megengedte a Belga Királyságnak, 2023. november 7-i határozatával pedig a Holland Királyságnak, hogy a Bizottság kérelmeinek támogatása végett beavatkozzon.

80 A Bizottság keresete öt kifogást tartalmaz.

81 Első és második kifogásában a Bizottság azt állítja, hogy a vitatott ítéletek sértik azokat a kötelezettségeket, amelyek egyrészt az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből, másrészt pedig az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának elvéből, valamint a Bíróság ítéletei kötelező erejének elvéből eredően terhelik a Lengyel Köztársaságot. A harmadik kifogás az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megsértésén alapul, mivel szabálytalanságok történtek a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) három tagjának 2015 decemberében, továbbá ezen alkotmánybíróság elnökének 2016 decemberében történő kinevezésére irányuló eljárásokat illetően.

82 A Lengyel Köztársaság ellenkérelmében azt kérte a Bíróságtól, hogy a keresetet mint megalapozatlant teljes egészében utasítsa el. Viszonválaszában ugyanakkor e tagállam kifejezetten visszavonta az említett ellenkérelmet, és teljes mértékben elfogadta a Bizottság által felhozott kifogásokat, hangsúlyozva, hogy osztja az ezen intézmény által előadott érveket.

83 E körülmények között a jelen keresetben kifogásolt kötelezettségszegés alapjául szolgáló tényállást bizonyítottnak lehet tekinteni (lásd ebben az értelemben: (lásd ebben az értelemben: 2023. december 7-i Bizottság kontra Magyarország [Települési szennyvizek összegyűjtése] ítélet, C-587/22, EU:C:2023:963, 27. pont).

84 Mindazonáltal a Bíróság feladata annak megállapítása, hogy a kifogásolt kötelezettségszegés fennáll-e, vagy sem, még akkor is, ha az érintett tagállam nem vitatja vagy már nem vitatja e kötelezettségszegést (lásd ebben az értelemben: lásd ebben az értelemben: 2014. január 16-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-67/12, EU:C:2014:5, 30. pont; 2017. szeptember 14-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-320/15, EU:C:2017:678, 21. pont).

Az első kifogásról

A felek érvei

85 Első kifogásával, amely két részből áll, a Bizottság azt állítja, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő azon kötelezettségét, hogy az uniós jog által szabályozott területeken hatékony bírói jogvédelmet biztosítson. E kötelezettségszegés a lengyel alkotmány azon értelmezéséből ered, amelyet a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a két vitatott ítéletben kialakított.

86 Első kifogása első részének alátámasztása érdekében a Bizottság azt állítja, hogy a 2021. október 7-i ítélet összeegyeztethetetlen az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével.

87 Ezen intézmény szerint ezen ítélet rendelkező részének 2) és 3) pontjából az következik, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elutasította az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének a Bíróság által az ítélkezési gyakorlatában, különösen a 2021. március 2-i A. B. és társai (A Legfelsőbb Bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat) ítéletből (C-824/18, EU:C:2021:153) és a 2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítéletből (C-487/19, EU:C:2021:798) eredő ítélkezési gyakorlatban kialakított értelmezését.

88 Ezen ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével ellentétes az olyan határozatok bírósági felülvizsgálatának korlátozása, még inkább pedig megszüntetése, mint amilyeneket a KRS a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bíráinak kinevezésére irányuló eljárások keretében hoz. Ezen ítélkezési gyakorlatból az is következik, hogy e kinevezési eljárások szabályszerűségének vizsgálata szerves részét képezi a „törvény által megelőzően létrehozott bíróság” uniós jogban előírt követelményének, vagyis a nemzeti bíróságok valamely bírósági határozat jogszerűségének értékelése során jogosultak annak vizsgálatára, hogy jogszerű volt-e az azon bíró kinevezésére irányuló eljárás, aki a vitatott határozatot meghozta.

89 Márpedig először is, a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a 2021. október 7-i ítélet rendelkező része 2) pontjának b) alpontjában és 3) pontjának b) alpontjában, valamint ezen ítélet jogi indokolásának 6.2, 6.4, 6.5, 8.3 és 8.5 pontjában a lengyel alkotmány 2. és 7. cikkével, 8. cikkének (1) bekezdésével, 90. cikkének (1) bekezdésével, 178. cikkének (1) bekezdésével, 186. cikkének (1) bekezdésével és 190. cikkének (1) bekezdésével összeegyeztethetetlennek ítélte azokat a joghatásokat, amelyek az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének a nemzeti bíróságok általi alkalmazásából erednek, ahogyan a Bíróság e rendelkezést a 2021. március 2-i A. B. és társai (A Legfelsőbb Bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat) ítéletben (C-824/18, EU:C:2021:153) értelmezte. A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésére vonatkozóan saját maga által kialakított értelmezésre alapította következtetéseit, anélkül hogy figyelembe vette volna a Bíróság értelmezését, és elutasította a nemzeti bíróságok e rendelkezésből eredő azon hatáskörét, hogy egyrészt, a jogvitákat olyan nemzeti rendelkezések alapján bírálják el, amelyek a nemzeti jogalkotó általi hatályon kívül helyezésük vagy alkotmányellenességüknek a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) általi megállapítása folytán már nincsenek hatályban, másrészt pedig, hogy értékeljék a KRS azon határozatának jogszerűségét, amely javaslatot tesz a Lengyel Köztársaság elnökének arra, hogy az e határozatban megjelölt pályázókat bírói álláshelyekre nevezze ki.

90 Másodszor, a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a 2021. október 7-i ítélet rendelkező része (3) pontjának a) és c) alpontjában a lengyel alkotmány 144. cikke (3) bekezdésének 17. pontjával összefüggésben értelmezett 2. cikkével, 8. cikkének (1) bekezdésével, 90. cikkének (1) bekezdésével és 179. cikkével összeegyeztethetetlennek ítélte a nemzeti bíróságoknak a Bíróság által az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésére vonatkozóan kialakított ítélkezési gyakorlatból eredő azon hatáskörét, hogy felülvizsgálják a valamely bíró kinevezésére irányuló eljárás jogszerűségét, állást foglaljanak valamely bíró kinevezési eljárásának hiányosságairól, valamint semmisnek tekintsék azt a határozatot, amelyet az ilyen eljárásban kinevezett bíró hozott.

91 E tekintetben ezen ítélet jogi indokolásának 6.4 és 8.4 pontjából az következik, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a lengyel alkotmánnyal összeegyeztethetetlennek ítélte az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének a Bíróság által a 2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítéletben (C-487/19, EU:C:2021:798) kialakított azon értelmezését, amely szerint a nemzeti bíróságok e rendelkezés értelmében jogosultak konkrét esetekben megvizsgálni, hogy az e rendelkezésből eredő követelmények fényében szabályszerű volt-e a bíró kinevezésére irányuló eljárás.

92 A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) itt is azt az értelmezést vette alapul, amelyet az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésére vonatkozóan saját maga kialakított, anélkül hogy figyelembe vette volna a Bíróság ítélkezési gyakorlatát. Általános jelleggel vitatja a nemzeti bíróságok azon lehetőségét, hogy a hatékony bírói jogvédelem biztosítása érdekében az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése alapján ellenőrizzék valamely bíró kinevezési eljárásának szabályszerűségét. Márpedig az, hogy az ilyen lehetőség általános jelleggel ki legyen zárva, összeegyeztethetetlen az uniós jog értelmében vett, „törvény által megelőzően létrehozott bíróság” követelményével, amely kifejezetten a bírák kinevezésére irányuló eljárás jogszerűségének értékelésén alapul, amint azt különösen a 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság (felülvizsgálat) ítéletben (C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232) és a 2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítéletben (C-487/19, EU:C:2021:798) a Bíróság értelmezte.

93 Első kifogása második részének alátámasztása érdekében a Bizottság azt állítja, hogy a 2021. július 14-i ítélet összeegyeztethetetlen az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével.

94 Ebben az ítéletben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megállapította, hogy a Bíróság által az EUMSZ 279. cikk alapján elrendelt ideiglenes intézkedéseket az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében előírt lojális együttműködés elvének megfelelően kizárólag akkor alkalmazhatják közvetlenül valamely tagállam szervei – különösen a bíróságok –, ha ezen intézkedések az „Unióra történő hatáskör-átruházás elvének" hatálya alá tartoznak, és tiszteletben tartják az érintett tagállam alkotmányos identitását, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvét.

95 Márpedig a jelen ügyben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) úgy ítélte meg, hogy a 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzésben (C-791/19 R, EU:C:2020:277) előírt, a lengyel bíróságok szervezetére és működésére, valamint az azok előtti eljárásra vonatkozó ideiglenes intézkedéseket *ultra vires* fogadták el, mivel a Szerződések nem biztosítanak hatáskört az Unió számára a lengyel bíróságok szervezetét és hatásköreit, valamint az e bíróságok előtti eljárást illetően, amely kérdések a Lengyel Köztársaság alkotmányos identitását tükrözik.

96 Ezenkívül a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) úgy ítélte meg, hogy ezek az ideiglenes intézkedések sértik a szubszidiaritás és az arányosság elvét, mivel aránytalan mértékben beavatkoznak a lengyel igazságszolgáltatás szervezetébe, megfosztva a fegyelmi tanács bíráit attól a lehetőségtől, hogy fegyelmi ügyeket bíráljanak el, ami ellentétes a bírói függetlenség elvével.

97 A Bizottság úgy véli, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) nyilvánvalóan megsértette a hatékony bírói jogvédelemhez való, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében biztosított jogot, amikor megállapította, hogy a Bíróság *ultra vires* határozott, ezáltal pedig az alkotmánybíróság megkérdőjelezte a Bíróság azon hatáskörét, hogy az EUMSZ 279. cikk alapján ideiglenes intézkedéseket rendeljen el akkor, ha ezek az intézkedések szükségesnek bizonyulnak a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság előtti hatékony bírói jogvédelem biztosításához. Az, ahogyan a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a lengyel alkotmányt értelmezte, ellentétes a Bíróság által elrendelt ilyen ideiglenes intézkedések kötelező hatályának elismerésével, ami az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében előírt – ahogyan a Bíróság e rendelkezést értelmezte – követelmények nyilvánvaló megsértésének minősül.

98 El kellene utasítani a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) azon érvelését, amely szerint ő azért helyezkedik szembe az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének a Bíróság általi értelmezésével és az e rendelkezés alkalmazásának biztosítására irányuló ideiglenes intézkedéseivel, mert meg kívánja őrizni a lengyel bírák függetlenségét. Amint azt ugyanis a Bíróság a 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzésben (C-791/19 R, EU:C:2020:277) kifejtette, a Bizottság által kért ideiglenes intézkedések éppen arra irányultak, hogy megőrizzék a lengyel bíróságok bíráinak függetlenségét, nem pedig arra, hogy gyengítsék azt.

99 A Lengyel Köztársaság úgy véli, hogy az első kifogás megalapozott.

A Bíróság álláspontja

100 Az első kifogás vizsgálatának megkezdése előtt emlékeztetni kell arra, hogy a tagállamok azon kötelezettsége, hogy tiszteletben tartsák a Szerződések rendelkezéseit, valamennyi hatóságukra vonatkozik, beleértve hatáskörük keretén belül az összes igazságügyi hatóságot is. Így az

EUMSZ 258. cikk értelmében vett tagállami kötelezettségszegés főszabály szerint megállapítható, ezen állam bármely szerve kövesse is el a megállapított kötelezettségszegéshez vezető tevékenységet vagy mulasztást, még ha az adott tagállam alkotmánya értelmében független intézményről van is szó (lásd ebben az értelemben: 2018. október 4-i Bizottság kontra Franciaország [Forrásadó] ítélet, C-416/17, EU:C:2018:811, 106. és 107. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

101 E körülmények között valamely tagállam alkotmánybíróságának ítélkezési gyakorlata kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset tárgyát képezheti, amennyiben az e tagállam uniós jogból eredő kötelezettségei megszegésének minősülhet.

– *Az első jogalap első részéről*

102 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, jóllehet a tagállamok igazságszolgáltatásának megszervezése, különösen a nemzeti bíróságok intézménye, összetétele, hatásköre és működése ezen államok hatáskörébe tartozik, e hatáskör gyakorlása során azok kötelesek tiszteletben tartani az uniós jogból, különösen pedig az EUSZ 2. és EUSZ 19. cikkből eredő kötelezettségeiket (lásd ebben az értelemben: 2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 48. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

103 Konkrétabban, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az általuk az említett hatáskör alapján megállapított szabályok ne járjanak az EUSZ 2. cikkből és EUSZ 19. cikkből eredő követelmények sérelmével, és ne sértsék azok hatékony alkalmazását.

104 Ez a helyzet többek között a bírák kinevezéséről szóló határozatok elfogadását meghatározó anyagi jogi feltételekre és eljárási szabályokra vonatkozó nemzeti szabályokat és adott esetben az ilyen kinevezési eljárásokkal összefüggésben alkalmazandó bírósági felülvizsgálatra vonatkozó szabályokat illetően (lásd ebben az értelemben: 2021. március 2-i A. B. és társai [A Legfelsőbb Bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 68. pont, valamint a hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

105 Ami az EUSZ 19. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeket illeti, e rendelkezés, amely konkretizálja a jogállamiságnak az EUSZ 2. cikkben kimondott értékét, a nemzeti bíróságokra és a Bíróságra bízza azt a feladatot, hogy biztosítsák az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban, valamint a jogalanyok e jogból eredő jogainak hatékony bírói védelmét (2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 217. pont; 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet), C-430/21, EU:C:2022:99, 39. pont).

106 A jogalanyok uniós jogból eredő jogai hatékony bírói védelmének elve, amelyre így az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése hivatkozik, az uniós jog olyan általános elvét képezi, amely a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból ered. Az ilyen bírói jogvédelmet az EJEE 6. és 13. cikke is biztosítja, amelyek lényege megfelel a Charta 47. cikkének. Ez utóbbi rendelkezést tehát megfelelően figyelembe kell venni az említett 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezése során (lásd ebben az értelemben: 2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 89. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

107 E hatékony bírói jogvédelem biztosítása érdekében az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében minden tagállamnak biztosítania kell, hogy azok a fórumok, amelyeknek az uniós jog értelmében vett „bíróságként” az e jog alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos kérdésekben határozatot kell hozniuk, és amelyek ily módon az uniós jog által szabályozott területeken a tagállam saját jogorvoslati rendszerébe tartoznak, eleget tegyenek a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek, amelyek között szerepelnek többek között a független, pártatlan és a törvény által megelőzően létrehozott bírósághoz való fordulás garanciái, amint azt a Charta 47. cikkének második bekezdése is megerősíti (lásd ebben az értelemben: 2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 220. és 221. pont; 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 40. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 70. és 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

108 Különösen, hangsúlyozni kell, hogy a bíróságok függetlenségére és pártatlanságára vonatkozó követelmények a hatékony bírói jogvédelemhez való jog és a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéből következnek, amely döntő jelentőségű a jogalanyok uniós jogból eredő valamennyi joga védelmének biztosítása és a tagállamok EUSZ 2. cikkben felsorolt közös értékeinek, különösen pedig a jogállamiság értékének a megőrzése szempontjából. Ezek a többek között az EUSZ 19. cikkben előírt követelmények tehát az Uniónak és a tagállamoknak az EUSZ 2. cikkben rögzített egyik alapvető értékét konkretizálják, amely értékek az Uniónak mint közös jogrendnek magát az identitását határozzák meg, és amelyek tiszteletben tartása mind az Unióra, mind pedig a tagállamokra nézve kötelező (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság [felülvizsgálat] ítélet, C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 71. pont; 2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 94. pont; 2024. július 29-i Valančius ítélet, C-119/23, EU:C:2024:653, 46. és 47. pont).

109 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság feladata, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének első albekezdése által ráruházott feladat keretében biztosítsa a jog tiszteletben tartását a Szerződések értelmezése és alkalmazása során.

110 Amint az az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, mivel a Bíróság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik az uniós jog végérvényes és kötelező erejű értelmezésére, az ő feladata, hogy pontosítsa a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő követelményeket a bíróságok függetlenségére, pártatlanságára és törvény általi előzetes létrehozására vonatkozó kritériumokat illetően. Annak biztosítása érdekében, hogy az uniós jogot valamennyi tagállamban egységesen alkalmazzák, amint azt az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése megköveteli, e követelmények nem függhetnek sem a nemzeti jog rendelkezéseinek értelmezésétől, sem pedig az uniós jog rendelkezéseinek valamely nemzeti bíróság általi olyan értelmezésétől, amely nem felel meg a Bíróság által adott értelmezésnek (lásd ebben az értelemben: 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 79. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

111 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 267. cikkben szabályozott előzetes döntéshozatali eljárás a bírák közötti párbeszédet hoz létre a Bíróság és a tagállami bíróságok között, amelynek pontosan az a célja, hogy biztosítsa az uniós jog értelmezésének egységességét, ezáltal pedig lehetővé tegye az uniós jog koherenciájának, teljes érvényesülésének és autonómiájának, valamint végső soron a Szerződésekkel létrehozott jog sajátos jellegének

biztosítását (lásd ebben az értelemben: 2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 222. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

112 Így a nemzeti bíróságnak ezt az utat kell igénybe vennie, ha olyan kétségei merülnek fel a nemzeti jogának az uniós jog valamely rendelkezésével való összeegyeztethetőségét illetően, amelyek ezen uniós jog értelmezését igénylik.

113 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő követelmények tiszteletben tartásának ellenőrzését illetően nem vitatott, hogy e rendelkezés egyértelmű és pontos eredménykötelezettséget ír elő a tagállamok számára, amelyhez semmilyen feltétel nem kapcsolódik azon függetlenséget illetően, amelynek az uniós jog értelmezésére és alkalmazására hivatott bíróságokat jellemeznie kell (2021. március 2-i A. B. és társai [A Legfelsőbb Bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat] ítélet, C-824/18, EU:C:2021:153, 146. pont).

114 Ennélfogva azok a nemzeti bíróságok, amelyeknek a hatásköreik keretében az uniós jogot alkalmazniuk kell, kötelesek biztosítani az uniós jog követelményeinek, ezáltal pedig e 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének teljes érvényesülését, szükség esetén – e rendelkezés közvetlen hatálya miatt – mellőzve az uniós joggal ellentétes valamennyi nemzeti rendelkezés alkalmazását (lásd ebben az értelemben: 2019. június 24-i Popławski ítélet, C-573/17, EU:C:2019:530, 61. pont; 2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 252. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

115 Így az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének bizonyított megsértése esetén az uniós jog elsőbbségének elve megköveteli, hogy azok a nemzeti bíróságok, amelyeknek a hatásköreik keretében az uniós jogot alkalmazniuk kell, saját hatáskörüknél fogva mellőzzék az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével ellentétes nemzeti rendelkezések alkalmazását, függetlenül attól, hogy azok jogalkotási vagy alkotmányos eredetűek-e, anélkül hogy kérelmezniük kellene vagy meg kellene várniuk az említett rendelkezések jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő előzetes megsemmisítését (lásd ebben az értelemben: 2021. május 18-i Asociația „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 251. pont; 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

116 Az uniós jog közvetlen hatállyal bíró valamennyi rendelkezésének maradéktalan alkalmazására vonatkozó e kötelezettség tiszteletben tartását elengedhetetlennek kell tekinteni az uniós jog valamennyi tagállamban történő, teljes körű alkalmazásának biztosításához, amint azt az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése megköveteli (2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 54. pont).

117 Következésképpen az uniós jog természetében rejlő követelményekkel összeegyeztethetetlen valamely nemzeti jogrendszer minden olyan rendelkezése, illetve minden olyan jogalkotási, közigazgatási vagy bírósági gyakorlat, amely csökkenti az uniós jog hatékonyságát azáltal, hogy megfosztja az e jog alkalmazására hatáskörrel rendelkező bíróságot azon jogtól, hogy már az alkalmazás időpontjában minden szükséges lépést megtehessen annak érdekében, hogy a közvetlenül alkalmazandó uniós normák teljes hatékonyságának esetleges akadályát képező

nemzeti jogszabályi rendelkezésektől eltekintsen (2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 272. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

118 Így került sor arra, hogy a 2021. március 2-i A. B. és társai (A Legfelsőbb Bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat) ítéletben (C-824/18, EU:C:2021:153) a Bíróság, amelyhez az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezésére vonatkozó előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nyújtottak be a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírói álláshelyeire pályázó személyek által a KRS határozataival szemben kezdeményezett jogorvoslati eljárás keretében, ezen ítélet 128., 136. és 139. pontjában lényegében megállapította, hogy e rendelkezéssel ellentétesek az olyan nemzeti jogszabályi módosítások, amelyek megfosztják hatékonyságuktól, majd teljesen megszüntetik az ilyen jellegű szerv által a bírák kinevezésére irányuló eljárások keretében elfogadott határozatok bírósági felülvizsgálatát. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy ha az ilyen szerv nem biztosítja a függetlenség megfelelő garanciáit, a sikertelen pályázók számára nyitva álló bírósági jogorvoslat létezése – még ha az annak ellenőrzésére korlátozódik is, hogy nem történt-e hatáskörtúllépés vagy hatáskörrel való visszaélés, téves jogalkalmazás vagy nyilvánvaló értékelési hiba – szükségesnek bizonyul a bírák kinevezésére irányuló eljárás közvetlen vagy közvetett befolyástól való megóvásához.

119 A Bíróság az említett ítéletben pontosította továbbá az elsőbbség elvéből eredő követelményeket, amelyek akkor hárulnak a kérdést előterjesztő bíróságra, ha a nemzeti jogalkotó nem jelölt ki a kérdést előterjesztő bíróságtól eltérő olyan bíróságot, amely megfelel az uniós jogból eredő függetlenségi követelményeknek, és amelynek – miután megkapta a Bíróságnak a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdésekre adott válaszát – el kell döntenie a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő jogvitákat. Így a Bíróság ugyanezen ítélet 149. pontjában megállapította, hogy az adott ügyben az EUMSZ 267. cikknek és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének azon megsértését, amely a szóban forgó nemzeti törvény elfogadásából ered – amely törvény lényegében megfosztotta a kérdést előterjesztő bíróságot mindazon tényleges hatáskörtől, hogy a KRS határozatainak felülvizsgálatával érdemben elbírálja ugyanezen jogvitákat – e bíróság egyedül oly módon tudja hatékonyan orvosolni, hogy továbbra is eljár abban a bírósági hatáskörben, amelynek keretében az addig alkalmazandó nemzeti szabályok alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett a Bíróság elé.

120 Ezenkívül a 2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítélet (C-487/19, EU:C:2021:798) 154., 155. és 161. pontjában a Bíróság pontosította az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság elé terjesztő nemzeti bíróságot abban az esetben terhelő kötelezettségeket, ha e bíróság arra a következtetésre jut, hogy a valamely nemzeti bíró kinevezésére irányuló eljárás feltételeinek és körülményeinek összességéből kitűnik, hogy e kinevezés az érintett igazságszolgáltatási rendszer létrehozásának és működésének részét képező alapvető szabályok nyilvánvaló megsértésével történt, továbbá hogy az említett eljárás eredményének integritása veszélybe kerül azáltal, hogy a jogalanyok részéről jogos kétségeket ébreszt az érintett bíró függetlenségét és pártatlanságát illetően. Ilyen esetben az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében előírt követelményekből és az uniós jog elsőbbségének elvéből az következik, hogy e nemzeti bíróságnak az e bíró által hozott szóban forgó határozatot semmisnek kell tekintenie, amennyiben az ilyen következmény a szóban forgó eljárási helyzetre tekintettel elengedhetetlen az uniós jog elsőbbségének biztosításához, anélkül hogy ezt a nemzeti jog bármely rendelkezése akadályozhatná.

121 A jelen ügyben a 2021. október 7-i ítéletből kitűnik, hogy a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által ezen ítéletben adott értelmezése akadályát képezi annak, hogy azok a követelmények, amelyek az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből erednek – ahogyan e rendelkezést a Bíróság a többek között a jelen ítélet 118–120. pontjában említett ítéletekben értelmezte – kifejthessék hatásaikat Lengyelországban, és biztosíthassák e rendelkezés teljes érvényesülését.

122 Először is, amint azt indítványának 50. pontjában lényegében a főtanácsnok is kiemelte, a 2021. október 7-i ítélet rendelkező része 2. pontjának b) alpontjából és 3. pontjának b) alpontjából, valamint jogi indokolásának 6.2., 6.4., 6.5., 8.3. és 8.5. pontjából ugyanis az következik, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elutasítja az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének – ahogyan azt a Bíróság értelmezte – alkalmazásából a nemzeti bíróságok számára eredő hatásokat, általános jelleggel kizárva e bíróságok azon hatáskörét, hogy felülvizsgálják a KRS azon határozatainak jogszerűségét, amelyekben javaslatot tesz az igazságszolgáltatási tisztségekre pályázó személyek kinevezésére.

123 Másodszor, amint azt indítványának 51. pontjában lényegében a főtanácsnok is kiemelte, a 2021. október 7-i ítélet rendelkező része 3. pontjának a) és c) alpontjából, valamint jogi indokolásának 6.4. és 8.4. pontjából kitűnik, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) általános jelleggel kizárja a nemzeti bíróságok azon hatáskörét, amely az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből következik arra vonatkozóan, hogy hatásköreik keretében felülvizsgálják a bírák kinevezésére irányuló eljárások jogszerűségét – ideértve a kinevezési aktusokat is –, továbbá állást foglaljanak valamely bíró kinevezési eljárásának hiányosságairól, következésképpen pedig semmisnek tekintsék az ilyen eljárás keretében kinevezett bíró által hozott határozatot, amennyiben az ilyen következmény a szóban forgó eljárási helyzetre tekintettel elengedhetetlen.

124 Márpedig a Bíróság már kimondta: azt, hogy valamely nemzeti bíróság ellássa a Szerződések által ráruházott feladatokat, és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséhez hasonló rendelkezés érvényre juttatása révén tiszteletben tartsa a Szerződésekből eredő kötelezettségeit, *per definitionem* nem lehet e bíróságnak megtiltani (2023. július 13-i YP és társai [Bíró mentelmi jogának felfüggesztése és tisztségéből való felfüggesztése] ítélet, C-615/20 és C-671/20, EU:C:2023:562, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

125 Ennélfogva a 2021. október 7-i ítélet akadályát képezi annak, hogy a lengyel bíróságok hatásköreik keretében alkalmazhassák az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését – ahogyan azt a Bíróság többek között a jelen ítélet 118–120. pontjában említett ítéletekben értelmezte –, és megtehessenek minden olyan intézkedést, amely az uniós jog által szabályozott területeken az érintett jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való joga tiszteletben tartásának biztosításához szükséges. Ezért a 2021. október 7-i ítélet ezért – amint az kitűnik többek között a jelen ítélet 103., 104., 107., 110., 117. és 119. pontjában kifejtett megfontolásokból – nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen az e rendelkezés szerves részét képező követelményekkel, amint azt a Bíróság az uniós jog végérvényes és kötelező erejű értelmezésére vonatkozó kizárólagos hatásköre keretében értelmezte.

126 A fentiekből következik, hogy a Lengyel Köztársaság a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a 2021. október 7-i ítéletben kifejtett értelmezésére tekintettel nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit.

127 A Bizottság első kifogása első részének tehát helyt kell adni.

– *Az első kifogás második részéről*

128 Az első kifogás második része a 2021. július 14-i ítéletre vonatkozik, amelyben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megkérdőjelezte a Bíróság által a 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzésben (C-791/19 R, EU:C:2020:277) az EUMSZ 279. cikk alapján elrendelt ideiglenes intézkedések közvetlen alkalmazását.

129 A jelen ítéletnek többek között a 102–104., 107., 109. és 110. pontjában kifejtett megfontolásoknak megfelelően annak ellenőrzése, hogy a tagállamok tiszteletben tartják-e az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből – ahogyan azt a Bíróság értelmezte – eredő követelményeket, teljes mértékben a Bíróság hatáskörébe tartozik, különösen akkor, ha a Bizottság az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet nyújt be hozzá (lásd ebben az értelemben: 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 62. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

130 A meghozandó végleges határozat teljes érvényesülésének biztosítása és annak elkerülése végett, hogy a Bíróság által biztosított jogvédelemben hézag keletkezzen, valamint az uniós jog tényleges alkalmazásának biztosítása érdekében, amely szervesen kapcsolódik az EUSZ 2. cikkben rögzített jogállamiság értékéhez, és amelyen az Unió alapul, az EUMSZ 279. cikk hatáskört biztosít a Bíróságnak arra, hogy a valamely fél által ideiglenes intézkedés iránti eljárás keretében előterjesztett kérelemre elrendeljen bármely olyan ideiglenes intézkedést, amelyet szükségesnek ítél (lásd ebben az értelemben: 2017. november 20-i Bizottság kontra Lengyelország végzés, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 94., 97. és 102. pont).

131 Következésképpen az igazságszolgáltatás szervezetére vonatkozó nemzeti rendelkezések valamely kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset keretében nem csupán az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerinti felülvizsgálatnak képezhetik a tárgyát, hanem olyan ideiglenes intézkedéseknek is, amelyeket a Bíróság rendel el, és amelyek többek között az említett rendelkezések felfüggesztésére irányulnak (lásd ebben az értelemben: a Bíróság elnökhelyettesének 2021. július 14-i Bizottság kontra Lengyelország végzése, C-204/21 R, EU:C:2021:593, 54. pont).

132 E tekintetben a Bíróság eljárási szabályzata 160. cikkének (3) bekezdéséből az következik, hogy az ideiglenes intézkedésről határozó bíró akkor rendelhet el ideiglenes intézkedést, ha annak szükségességét a ténybeli és jogi alapok első látásra valószínűsítik *(fumus boni iuris)*, és az sürgős abban az értelemben, hogy a kérelmező érdekeiben bekövetkező súlyos és helyrehozhatatlan kár megakadályozásához vagy a korábban már elrendelt egyéb ideiglenes intézkedések tiszteletben tartásának biztosításához szükséges, hogy azt már az ügy érdemében történő határozathozatal előtt elrendeljék és kifejtse hatásait, az ideiglenes intézkedésről határozó bírónak pedig adott esetben mérlegelnie kell a fennálló érdekeket (lásd ebben az értelemben: 2017. november 20-i Bizottság kontra Lengyelország végzés, C-441/17 R, EU:C:2017:877, 99. és 104. pont; 2018. december 17-i Bizottság kontra Lengyelország végzés, C-619/18 R, EU:C:2018:1021, 29. pont).

133 Márpedig az uniós jog teljes érvényesülését veszélyeztetné, ha valamely nemzeti jogszabályi rendelkezést fel lehetne hozni a Bíróság által az EUMSZ 279. cikk alapján elrendelt ideiglenes intézkedések kötelező erejének elismerésével szemben, következésképpen pedig meg lehetne akadályozni az uniós jog hatálya alá tartozó jogvitában eljáró nemzeti bíróságot abban, hogy

érvényre juttassa ezen ideiglenes intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsa többek között azt, hogy teljeskörűen érvényesüljön az uniós jog alapján hivatkozott jogok fennállásával kapcsolatban a Bíróság által meghozandó határozat.

134 A 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzésben (C-791/19 R, EU:C:2020:277) a Bíróság az EUMSZ 279. cikk alapján elrendelte azon lengyel rendelkezések alkalmazásának a Bizottság kontra Lengyelország ügyben (C-791/19) az eljárást befejező ítélet kihirdetéséig történő felfüggesztését, amelyek a fegyelmi tanács részére hatáskört biztosítanak arra, hogy a bírákat érintő fegyelmi ügyekben mind első fokon, mind pedig másodfokon határozatot hozzon. Ezenkívül e végzésben a Bíróság kötelezte a Lengyel Köztársaságot, hogy ezen ítélet kihirdetéséig tartózkodjon a fegyelmi tanács előtt folyamatban lévő ügyek olyan ítélkező testület elé utalásától, amely nem felel meg a többek között a 2019. november 19-i A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) ítéletben (C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982) meghatározott függetlenségi követelményeknek.

135 Az említett végzés 77. pontjában a Bíróság lényegében úgy ítélte meg, hogy első ránézésre nem zárható ki, hogy azok a nemzeti rendelkezések, amelyek felfüggesztését a Bizottság kérte, sértik a Lengyel Köztársaságot az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése alapján terhelő azon kötelezettséget, hogy biztosítsa, hogy a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) és a rendes bíróságok bíráival szemben fegyelmi eljárás keretében hozott határozatokat olyan fórum vizsgálja felül, amely megfelel a hatékony bírói jogvédelemhez szervesen kapcsolódó követelményeknek, köztük a függetlenség követelményének.

136 A Bíróság ugyanezen végzés 78. pontjában megállapította, hogy tekintettel a Bizottság által előadott ténybeli elemekre, valamint a többek között a 2019. június 24-i Bizottság kontra Lengyelország (A legfelsőbb bíróság függetlensége) ítéletben (C-619/18, EU:C:2019:531) és a 2019. november 19-i A. K. és társai (A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége) ítéletben (C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982) nyújtott értelmezési szempontokra, az ezen intézmény által a Bizottság kontra Lengyelország ügyben (C-791/19) kötelezettségszegés megállapítása iránt benyújtott kereset első jogalapjának második kifogása keretében előadott érvek – amely kifogás az e végzés meghozatalához vezető ideiglenes intézkedések iránti kérelem alapjául szolgált – első látásra nem tűntek teljesen megalapozatlannak.

137 Amint az kitűnik a 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzés (C-791/19 R, EU:C:2020:277) 53. pontjából, e kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset első jogalapjának második kifogása az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megsértésén alapult, amennyiben a Lengyel Köztársaság nem biztosította a fegyelmi tanács függetlenségét és pártatlanságát.

138 A Bíróság által e végzésben elrendelt ideiglenes intézkedések célja tehát az volt, hogy biztosítsa a Bizottság kontra Lengyelország ügyben (C-791/19) kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset tárgyában folyamatban lévő eljárást befejezendő ítélet teljes érvényesülését, lehetővé téve annak elkerülését, hogy a Bíróság által az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése alapján biztosított jogvédelemben hézag keletkezzen.

139 A jelen ügyben a 2021. július 14-i ítéletben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megállapította, hogy a Bíróság által a 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzésben (C-791/19 R, EU:C:2020:277) elrendelt ideiglenes intézkedéseket *ultra vires* fogadták el, mivel a Szerződések nem ruháznak hatáskört az Unióra a lengyel bíróságok szervezetét és hatásköreit,

valamint az e bíróságok előtti eljárást illetően. Ezen ítélet szerint ezek az intézkedések összeegyeztethetetlenek voltak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) ítéleteinek a lengyel alkotmány 190. cikkének (1) bekezdéséből eredő, *erga omnes* kötelező jellegével és véglegességével.

140 Ezen ítéletből tehát kitűnik, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) magát a Lengyel Köztársaság azon kötelezettségének elvét vitatta, hogy tiszteletben kell tartania azokat a kötelezettségeket, amelyek az igazságszolgáltatási szervezetet illetően az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredően hárulnak rá, ahogyan e kötelezettség a jelen ítéletnek többek között a 102–104. pontjában megállapítást nyert. Az említett ítéletben ezen alkotmánybíróság mindenekelőtt általános jelleggel és a jelen ítélet 130–132. pontjában megállapítottak nyilvánvaló megsértésével megtagadta, hogy elismerje a Bíróság arra vonatkozó hatáskörét, hogy az EUMSZ 279. cikk alapján olyan ideiglenes intézkedéseket rendeljen el, amelyek célja Lengyelországban megóvni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében előírt, független bíróság előtti hatékony bírói jogvédelemhez való jogot.

141 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Lengyel Köztársaság a lengyel alkotmányra vonatkozóan a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a 2021. július 14-i ítéletben adott értelmezésre tekintettel nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit.

142 Ebből következik, hogy a Bizottság első kifogásának második része is megalapozott, következésképpen e kifogásnak teljes egészében helyt kell adni.

A második kifogásról

A felek érvei

143 Második kifogásával, amely két részből áll, a Bizottság azt állítja, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának elvéből, valamint a Bíróság ítéletei kötelező erejének elvéből eredő kötelezettségeit. E kötelezettségszegés abból ered, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a vitatott ítéletekben olyan értelmezést alakított ki a lengyel alkotmányra vonatkozóan, amely azzal a hatással jár, hogy egyoldalúan elutasítja a Szerződések olyan alapvető rendelkezései elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elvét, mint az EUSZ 2. cikk, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése, valamint az EUMSZ 279. cikk, továbbá arra kötelezte az összes lengyel szervet, hogy mellőzzék e rendelkezések alkalmazását. Ennélfogva a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megakadályozza a nemzeti szerveket abban, hogy hatékonyan alkalmazzák az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, és megfeleljenek a Bíróság által elrendelt ideiglenes intézkedéseknek.

144 Második kifogásának első része keretében a Bizottság megjegyzi, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) 2021. október 7-i ítéletében megállapította, hogy az EUSZ 2. cikk és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – ahogyan azokat a Bíróság különösen a 2021. március 2-i A. B. és társai (A Legfelsőbb Bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat) ítéletben (C-824/18, EU:C:2021:153) és a 2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítéletben (C-487/19, EU:C:2021:798) értelmezte – összeegyeztethetetlen a lengyel alkotmánnyal. Ezenkívül a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) arra hivatkozva, hogy ítéletei a lengyel alkotmány 190. cikkének (1) bekezdése

értelmében *erga omnes* kötelező hatályúak és véglegesek, a 2021. október 7-i ítéletben megtiltotta a lengyel államhatalom összes szervének, különösen a bíróságoknak, hogy az EU-Szerződés e normáit alkalmazzák, ahogyan azokat a Bíróság értelmezte.

145 A 2021. október 7-i ítélet egyik sajátos következménye nem más, mint a lengyel bíróságokkal szemben annak megtiltása, hogy biztosíthassák, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – ahogyan azt a Bíróság a 2021. március 2-i A. B. és társai (A Legfelsőbb Bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat) ítéletben (C-824/18, EU:C:2021:153) értelmezte – teljes mértékben kifejtse hatásait; a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) ugyanis úgy ítélte meg, hogy az ilyen értelmezés összeegyeztethetetlen a lengyel alkotmány 8. cikkének (1) bekezdésével, amennyiben az említett értelmezés szerint e 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése megköveteli, hogy a KRS-nek a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírói álláshelyeire pályázó személyek kinevezésére javaslatot tevő határozatai bírósági felülvizsgálat tárgyát képezhessék.

146 Ezenkívül a lengyel bíróságok kötelesek tartózkodni attól, hogy biztosítsák a Bíróság arra vonatkozó ítélkezési gyakorlatának hatékony érvényesülését, hogy a nemzeti bíróságok milyen hatáskörökkel rendelkeznek annak felülvizsgálata során, hogy valamely bíróság megfelel-e a törvény által megelőzően létrehozott független bíróság uniós jogból eredő követelményének, amennyiben e felülvizsgálat a valamely bíró kinevezésére irányuló eljárás értékelését jelenti.

147 E tekintetben a 2021. október 7-i ítélet jogi indokolásának többek között a 8.3–8.6. pontjából kitűnik, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének a Bíróság általi értelmezése, amely lehetővé teszi a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok számára, hogy lefolytassák a KRS határozatainak hatékony bírósági felülvizsgálatát, ezáltal adott esetben mellőzve a nemzeti rendelkezések és a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) ítélkezési gyakorlatának alkalmazását, továbbá értékeljék valamely bíró kinevezési eljárásának szabályszerűségét annak érdekében, hogy megóvják a felek hatékony bírói jogvédelemhez való jogát, a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) akként értkelte, hogy az *ultra vires* jellegű, és jogellenesen sérti a Lengyel Köztársaság alkotmányos identitását.

148 Egyrészt ugyanis a nemzeti bíróságoknak a bírák kinevezésére irányuló eljárás szabályszerűségének felülvizsgálatára vonatkozó hatásköre a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) szerint a Lengyel Köztársaság elnöke azon alkotmányos előjogának korlátozásához vezetne, hogy valamely személyt a KRS javaslatára kinevezzen valamely bírói álláshelyre. Másrészt, a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelményének a lengyel bíróságok által az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megfelelően történő alkalmazása a Lengyel Köztársaság elnöke által kibocsátott, bírói tisztségre történő kinevezésről szóló aktusok jogszerűségének megkérdőjelezéséhez vezetne, miközben ezek az aktusok az elnök számára elismert előjog folytán nem képezhetik bírósági felülvizsgálat tárgyát, a lengyel alkotmány 179. cikkének és 144. cikke (3) bekezdése 17. pontjának együttesen értelmezett rendelkezései értelmében pedig tilos a bírák kinevezésének azt követően történő visszavonása vagy felülvizsgálata, hogy az elnök azt kihirdette.

149 Ezenkívül a 2021. október 7-i ítélet jogi indokolásának 2.4 és 4.1 pontjában a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megállapította, hogy az EUSZ 4. cikk (2) bekezdése meghatározza, hogy milyen korlátok vonatkoznak az uniós jog elsőbbsége elvének alkalmazására és a Bíróság hatáskörére annak érdekében, hogy tiszteletben lehessen tartani a tagállamok alkotmányos identitását, valamint az állam alapvető funkcióit.

150 Ami ezen ítélet joghatásait illeti, a jogi indokolásának 10. pontjából az következik, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) nem csupán megtiltotta a lengyel bíróságoknak, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését hatékonyan, e rendelkezésnek a Bíróság általi értelmezésével összhangban alkalmazzák, szükség esetén pedig – saját hatáskörüknél fogva – mellőzzék az ezen értelmezéssel ellentétes nemzeti rendelkezések alkalmazását, hanem azt is megállapította, hogy az EUSZ 2. cikkel összefüggésben értelmezett ugyanezen rendelkezésnek a Bíróság általi értelmezése nem fejt ki joghatásokat a lengyel jogrendben.

151 Végül az említett ítélet rendelkező részének (1) pontja „rendkívül aggasztó” állítást tartalmaz azon jogkövetkezményeknek a Lengyel Köztársaság általi elfogadását illetően, amelyek az Unióhoz való csatlakozásából erednek. Ezt az állítást ugyanakkor többértelműen fogalmazták meg, ami megnehezíti, sőt lehetetlenné teszi, hogy abból pontos jogkövetkezményeket lehessen levonni.

152 Egyrészt, az említett állítás értelmezhető akként, hogy az azt jelenti, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) kétségbe vonja a Szerződések legalapvetőbb rendelkezéseinek, nevezetesen az EUSZ 1. cikk első és második bekezdésének, valamint az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének jelenlegi érvényességét, ez esetben pedig e megkérdőjelezés azon „provokatív kijelentésen” alapul, amely szerint az európai integráció olyan új szakaszba lépett, amelyben az uniós szervek a rájuk ruházott hatáskörök korlátain kívül járnak el, ami azzal a következménnyel jár, hogy a Lengyel Köztársaságban nem a lengyel alkotmány képezi a legfelsőbb jogi normát, a továbbiakban pedig e tagállam már nem működhet szuverén és demokratikus államként. Az ilyen álláspont frontális támadást jelent az Uniónak mint a tagállamok közös jogrendjének magával a koncepciójával szemben, amely jogrend az EUSZ 2. cikkben említett értékeken alapul, és amelynek keretébe az uniós intézmények valamennyi cselekménye illeszkedik, továbbá amelyet úgy kell tekinteni, hogy megfelel a hatáskör-átruházás EUSZ 5. cikk (2) bekezdésében kimondott elvének.

153 Másrészt, a 2021. október 7-i ítélet rendelkező részének (1) pontjában megfogalmazott állítást úgy is fel lehet fogni, hogy az olyan helyzetre vonatkozik, amely még nem következett be, és amellyel kapcsolatban a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) „fenntartásnak” adott hangot, emlékeztetve annak fontosságára, hogy tiszteletben kell tartani a hatáskör-átruházás elvét annak érdekében, hogy az európai integrációt azon korlátokon belül lehessen tartani, amelyeket az Unió alapját képező Szerződések határoznak meg. Úgy tűnik, hogy az ezen ítélet jogi indokolásának 11. szakaszában megfogalmazott „végső észrevételek” bizonyos mértékben megerősítik ezt az értelmezést, mivel a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) ezen a helyen utal arra a lehetőségre, hogy az uniós normatív jogi aktusokat, valamint a Bíróság ítélkezési gyakorlatát alkotmányossági vizsgálatnak vessék alá abban a jövőbeli hipotetikus helyzetben, amelyben a Bíróság tevékenységét úgy lehet tekinteni, hogy az a lengyel állam kizárólagos hatáskörei bitorlásának minősül.

154 A Bizottság hozzáteszi, hogy a 2021. október 7-i ítéleten belüli azon szövegrészek, amelyek a rájuk ruházott hatáskörökön állítólag túlterjeszkedő uniós intézményekre, valamint a lengyel alkotmány feltétel nélküli magasabb szintű jellegére vonatkoznak, csak megerősítik a Bizottság azzal kapcsolatos mély aggodalmát, hogy az uniós jogot illetően milyen általános következmények származnak a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által kialakított értelmezéséből. Mivel az ilyen többértelmű kijelentések hozzájárulnak ahhoz, hogy egyszerre lehessen kétségbe vonni az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének hatékony alkalmazását, az elsőbbség elvét és az ezen ítéletben vizsgált uniós jogi rendelkezések tényleges érvényesülését, mindenképpen súlyosítják az uniós jog autonómiája, elsőbbsége, tényleges érvényesülése és egységes alkalmazása elvének, valamint a Bíróság ítéletei kötelező ereje elvének megsértését.

155 Második kifogásának második részében a Bizottság kiemeli, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a 2021. július 14-i ítéletében figyelmen kívül hagyta mindazon ideiglenes intézkedések kötelező erejét, amelyeket a Bíróság az EUMSZ 279. cikk alapján a lengyel bíróságok szervezete, hatáskörei és hatáskörének gyakorlása, valamint az e bíróságok előtti eljárás tekintetében rendelt el. Ezen ítélet jogi indokolásában ugyanis a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megállapította, hogy a Bíróság által a 2020. április 8-i Bizottság kontra Lengyelország végzésben (C-791/19 R, EU:C:2020:277) elrendelt ideiglenes intézkedések sértik a hatáskör-átruházás elvét és a lengyel alkotmányos identitást, valamint összeegyeztethetetlenek a demokratikus jogállamiságnak a lengyel alkotmány 2. cikkében rögzített alkotmányos elvével.

156 Ezenkívül a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) kifejezetten megerősítette, hogy Lengyelország legfelsőbb szintű jogforrásaként a lengyel alkotmány elsőbbséget élvez e végzéssel szemben, ezáltal pedig megtagadta annak elismerését, hogy az említett végzésnek elsőbbsége lenne a nemzeti rendelkezésekkel szemben, hangsúlyozva e tekintetben, hogy azt *ultra vires* fogadták el, és ellentétes a lengyel alkotmánnyal. A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) szintén alkotmányellenesnek nyilvánított minden olyan jövőbeli ideiglenes intézkedést, amelyet az EUMSZ 279. cikk alapján a lengyel bírósági rendszerre vonatkozóan rendelnek el, megfosztva ezzel az ilyen intézkedéseket bármiféle kötelező joghatástól Lengyelországban, megsértve ezzel az uniós jog elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elvét, valamint a Bíróság határozatai kötelező jellegének elvét.

157 A 2021. július 14-i ítélet rendelkező részéből kitűnik, hogy az EUSZ 4. cikknek az EUMSZ 279. cikkel összefüggésben értelmezett (3) bekezdését a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) ellentétesnek tekinti a lengyel alkotmány több rendelkezésével, nevezetesen a jogállamiság elvét rögzítő 2. cikkel, a törvényesség elvét rögzítő 7. cikkel, a 8. cikken belül a lengyel alkotmány elsődlegességének elvét rögzítő (1) bekezdéssel, a 90. cikken belül az állami hatáskörök valamely kormányközi szervezetre történő átruházását szabályozó (1) bekezdéssel, vagy akár a 4. cikknek a szuverenitás elvét rögzítő (1) bekezdésével amiatt, hogy a Bíróság *ultra vires* módon rendelt el a Lengyel Köztársasággal szemben olyan ideiglenes intézkedéseket, amelyek a lengyel bíróságok szervezetével és hatáskörével, valamint az e bíróságok előtti eljárással kapcsolatosak.

158 A Bizottság úgy véli, hogy a lengyel alkotmány ezen értelmezése sérti az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését és az EUMSZ 279. cikket, valamint az uniós jog elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elvét, következésképpen megkérdőjelezi a Szerződések e rendelkezéseinek egységes alkalmazását, valamint az uniós jogrend autonóm jellegét. Ezenkívül a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a Bíróság ítéleteinek jogilag kötelező jellegét vitatja azáltal, hogy figyelmen kívül hagyja a Bíróság által az EUMSZ 279. cikk alapján a Lengyel Köztársasággal szemben a lengyel bíróságok szervezetét és működését illetően elrendelt ideiglenes intézkedések jogilag kötelező jellegét.

159 A Lengyel Köztársaság úgy véli, hogy a második kifogás megalapozott.

160 E tagállam hozzáteszi, hogy jóllehet a tagállamok alkotmányaikban eltérően szabályozzák a nemzeti alkotmányjog és az uniós jog közötti kapcsolatot, ez utóbbi tényleges érvényesülése nem lehet tagállamonként eltérő. A Szerződések célkitűzéseinek megvalósítása nem lenne lehetséges az uniós jog egységes alkalmazása nélkül, amely megszilárdult elvként elsőbbséget élvez a nemzeti joggal szemben, ideértve az alkotmányos szintű jogot is. Ezenkívül kizárólag a Bíróság jogosult az uniós jog kötelező erejű értelmezésére. Egyébiránt, jóllehet a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) határozatai véglegesek, ezen alkotmánybíróság megteheti, hogy eltérjen

valamely korábban kifejtett álláspontjától. Mindazonáltal a jelen esetben, figyelemmel ezen alkotmánybíróság szabálytalan összetételére és a jelen ügyben felmerült több egyéb ténybeli körülményre, ezen alkotmánybíróság határozatai vitathatók.

A Bíróság álláspontja

161 Második kifogásának együttesen vizsgálandó két részében a Bizottság lényegében azt állítja, hogy a vitatott ítéletek sértik az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának elvét, valamint a Bíróság ítélkezési gyakorlata kötelező erejének elvét.

162 E tekintetben a Bizottság lényegében előadja, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) egyrészt az uniós jogra vonatkozóan saját maga által kialakított értelmezés alapján megállapította, hogy a Bíróságnak az EUSZ 2. cikkel összefüggésben értelmezett EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésére vonatkozó ítélkezési gyakorlata, valamint az általa az EUMSZ 279. cikk alapján elrendelt ideiglenes intézkedések *ultra vires* jellegűek, másrészt pedig úgy ítélte meg, hogy ez az ítélkezési gyakorlat és ezen intézkedések ennélfogva sértik a lengyel alkotmányos identitást, valamint a lengyel alkotmány különböző rendelkezéseit, különösen azokat, amelyek az alkotmány elsőbbségét rögzítik. A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) annak megállapításával, hogy az említett ítélkezési gyakorlat és az említett ideiglenes intézkedések nem fejtenek ki joghatásokat a lengyel jogrendben, megakadályozza, hogy a nemzeti szervek hatékonyan alkalmazhassák az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, és megfelelhessenek ugyanezen ideiglenes intézkedéseknek.

– Az uniós jog autonómiája, elsőbbsége, tényleges érvényesülése és egységes alkalmazása elvének állítólagos megsértéséről

163 Az uniós jog autonómiája, elsőbbsége, tényleges érvényesülése és egységes alkalmazása elvének megsértése az EUMSZ 258. cikk szerinti kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset tárgyát képezheti (az elsőbbség elvét illetően lásd: 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 271. és 287. pont). Ezek az elvek szorosan kapcsolódnak egymáshoz, ezért azokat együttesen kell vizsgálni.

164 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az EGK-Szerződésre vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlat szerint e szerződés, jóllehet nemzetközi megállapodás formájában jött létre, egy jogközösség alkotmányos chartájának minősül (lásd ebben az értelemben: 1991. december 14-i 1/91 [EGT-Megállapodás – I] vélemény, EU:C:1991:490, 21. pont).

165 Ezenkívül, továbbra is ezen állandó ítélkezési gyakorlat értelmében, a közösségi szerződések a rendes nemzetközi szerződésektől eltérően új, saját jogrendet hoztak létre, amely a Szerződések hatálybalépésekor a tagállamok jogrendszerébe illeszkedik, és amely a bíróságaikra nézve kötelező. A tagállamok a Szerződésekben meghatározott területeken korlátozták szuverén jogaikat ezen új, saját intézményekkel rendelkező jogrend javára, amelynek nem csupán a tagállamok, hanem azok állampolgárai is az alanyai (lásd ebben az értelemben: 1963. február 5-i van Gend & Loos ítélet, 26/62, EU:C:1963:1, 23. o.; 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

166 Ez a jogrend, amelyet a későbbi szerződések, legutóbb a Lisszaboni Szerződés hozott létre és fejlesztett tovább, saját alkotmányos kerettel és alapelvekkel, különösen kidolgozott intézményi felépítéssel, valamint olyan jogi szabályok teljes körével rendelkezik, amelyek biztosítják annak működését, továbbá autonómiát élvez a tagállamok jogával és a nemzetközi joggal szemben (lásd ebben az értelemben: 2014. december 18-i 2/13 [Az Uniónak az EJEE-hez történő csatlakozása] vélemény, EU:C:2014:2454, 158. és 170. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2022. február 16-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-157/21, EU:C:2022:98, 143. pont).

167 Ehhez hozzáadódnak az uniós jogrend ezen autonóm jelleghez kapcsolódó alapvető jellemzői, mint például a tagállamok jogaival szembeni elsőbbsége, valamint az állampolgáraikra és magukra a tagállamokra alkalmazandó rendelkezések egész sorozatának közvetlen hatálya. Az említett alapvető jellemzők egymással kölcsönösen összefüggő, magát az Uniót és a tagállamait viszonosan, valamint a tagállamokat egymással összekötő elvek, szabályok és jogviszonyok strukturált hálózatát hozták létre (lásd ebben az értelemben: 2014. december 18-i 2/13 [Az Uniónak az EJEE-hez történő csatlakozása] vélemény, EU:C:2014:2454, 166. és 167. pont; 2019. április 30-i 1/17 [EU–Kanada átfogó gazdasági és kereskedelmi megállapodás] vélemény, EU:C:2019:341, 109. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

168 Az uniós jog elsőbbségének elvét illetően emlékeztetni kell arra, hogy az 1964. július 15-i Costa ítéletben (6/64, EU:C:1964:66, 1158–1160. o.) a Bíróság kimondta ezt az elvet, amely szentesíti a közösségi jog elsődlegességét a tagállamok jogával szemben. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy az, hogy az EGK-Szerződés saját jogrendet hozott létre, amelyet a tagállamok viszonossági alapon elfogadtak, azzal a következménnyel jár, hogy a tagállamok nem hivatkozhatnak e jogrenddel szemben egy későbbi egyoldalú intézkedésre, és nem hivatkozhatnak az EGK-Szerződésből eredő joggal szemben nemzeti jogi szabályokra – bármilyenek is legyenek azok – anélkül, hogy ne fosztanák meg e jogot közösségi jellegétől, és ne kérdőjeleznék meg magának a Közösségnek a jogalapját. Ezenkívül a közösségi jog végrehajtásának kötelezettsége nem változhat egyik tagállamról a másikra az utólagos nemzeti jogalkotástól függően anélkül, hogy az ne veszélyeztetné az EGK-Szerződés céljainak megvalósulását, és nem eredményezhet az e Szerződés által tiltott, állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetést (2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 246. pont).

169 Az uniós jogrend ezen alapvető jellemzőit és e jogrend tiszteletben tartásának fontosságát egyébként megerősítette az is, hogy az EGK-Szerződést módosító szerződéseket, és különösen a Lisszaboni Szerződést fenntartás nélkül ratifikálták. E szerződés elfogadásakor ugyanis a tagállamok kormányai képviselőinek konferenciája az elsőbbségről szóló 17. nyilatkozatában kifejezetten emlékeztetett arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően a Szerződések és a Szerződések alapján az Unió által elfogadott jogi aktusok az ezen ítélkezési gyakorlat által megállapított feltételek szerint a tagállamok jogával szemben elsőbbséget élveznek (lásd ebben az értelemben: 2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 248. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

170 A Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően a Bíróság következetesen megerősítette az uniós jog elsőbbségének elvére vonatkozó korábbi ítélkezési gyakorlatát, amely elv arra kötelezi a tagállamok valamennyi fórumát, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja az e különböző normáknak az

említett államok területére nézve elismert hatását (2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 250. pont; 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 50. pont).

171 Ily módon az uniós jog elsőbbségének elve értelmében nem sértheti az uniós jog egységességét és tényleges érvényesülését az, hogy a tagállam – akár alkotmányos jellegű – nemzeti jogi rendelkezésekre hivatkozik. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében ugyanis az uniós jog elsőbbségének elvéhez kapcsolódó hatások a tagállamok valamennyi szervére vonatkoznak, anélkül hogy többek között a belső rendelkezések – ideértve az alkotmányos jellegűeket is – akadályozhatnák azt (2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 251. pont; 2024. január 16-i Österreichische Datenschutzbehörde ítélet, C-33/22, EU:C:2024:46, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

172 Hozzá kell tenni, hogy az EUSZ 4. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy az Unió tiszteletben tartja a tagállamoknak a Szerződések előtti egyenlőségét. Márpedig az Unió ezen egyenlőséget csak akkor tudja tiszteletben tartani, ha az uniós jog elsőbbségének elve alapján a tagállamok nem hivatkozhatnak az uniós jogrenddel szemben semmilyen egyoldalú intézkedésre (2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 249. pont).

173 Ugyanezen gondolatmenetet követve azt is ki kell emelni, hogy az uniós jog egységes alkalmazása az uniós jogrend alapvető követelménye. Az ilyen követelmény ugyanis a jogközösségnek magából a létéből következik, és a tagállamok Szerződések előtti egyenlősége tiszteletben tartásának biztosításához szükséges.

174 E kontextusban emlékeztetni kell arra, hogy az Unióhoz való csatlakozás érdekében a Lengyel Köztársaságnak meg kellett felelnie az Európai Tanács 1993. június 21–22-i koppenhágai ülésén meghatározott, a tagjelölt államok által teljesítendő kritériumoknak. E kritériumok többek között megkövetelik a tagjelölt államtól, hogy „rendelkez[zen] a demokráciát, a jogállamiságot, az emberi jogokat, valamint a kisebbségek tiszteletben tartását és védelmét szavatoló stabil intézményekkel” (2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 104. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 65. pont).

175 Ezenkívül az EUSZ 2. cikkből az következik, hogy az Unió olyan értékeken, például a jogállamiság értékén alapul, amelyek közösek a tagállamokban, az – egyebek mellett – igazságosság társadalmában (lásd ebben az értelemben: 2018. február 27-i Associação Sindical dos Juízes Portugueses ítélet, C-64/16, EU:C:2018:117, 30. pont; 2021. május 18-i „Forumul Judecătorilor din România” és társai ítélet, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 és C-397/19, EU:C:2021:393, 160. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

176 Az uniós jog így azon az alapvető előfeltevésen alapul, mely szerint minden tagállam osztozik az összes többi tagállammal az Unió alapjául szolgáló számos közös értékben, és elismeri, hogy azok osztják ezen értékeket vele, amint azt az EUSZ 2. cikk kimondja. Ez az előfeltevés az uniós jog természetéből adódó, sajátos és alapvető jellemzői közé tartozik, amelyek az uniós jognak a tagállami jogokhoz és a nemzetközi joghoz viszonyított autonómiájából fakadnak. Ezen előfeltevés maga után vonja és igazolja a tagállamok közötti kölcsönös bizalom fennállását ezen értékek elismerése, és így az azokat végrehajtó uniós jog tiszteletben tartása tekintetében (lásd

ebben az értelemben: 2018. március 6-i Achmea ítélet, C-284/16, EU:C:2018:158, 34. pont; 2022. február 16-i Magyarország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-156/21, EU:C:2022:97, 125. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

177 Következésképpen az EUSZ 2. cikk nem egyszerűen politikai iránymutatások vagy szándékok kinyilvánítása, hanem olyan értékek összefoglalása, amelyek az Unió mint közös jogrend identitásának részét képezik, és amelyek a tagállamokra nézve jogilag kötelező erejű kötelezettségeket tartalmazó elvekben testesülnek meg. Ezen értékek tiszteletben tartása nem redukálható olyan kötelezettséggé, amelyet a tagjelölt országnak az Unióhoz való csatlakozása érdekében kell teljesítenie, és amely alól a csatlakozását követően mentesülhet (lásd ebben az értelemben: 2022. február 16-i Magyarország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-156/21, EU:C:2022:97, 126., 127. és 232. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 67. és 68. pont).

178 Az EUSZ 49. cikk ugyanis, amely előírja, hogy bármely európai állam kérheti felvételét az Unióba, kifejti, hogy az Unió azokat az államokat tömöríti, amelyek szabadon és önként csatlakoztak a jelenleg az EUSZ 2. cikkben említett közös értékekhez, amelyek tiszteletben tartják ezen értékeket, és amelyek elkötelezettek azok érvényesítése mellett (lásd ebben az értelemben: 2019. június 24-i Bizottság kontra Lengyelország [A legfelsőbb bíróság függetlensége] ítélet, C-619/18, EU:C:2019:531, 42. pont; 2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 61. pont).

179 Ebből az következik, hogy az EUSZ 2. cikkben rögzített értékeknek valamely tagállam általi tiszteletben tartása a Szerződések e tagállamra való alkalmazásából eredő jogok gyakorlásának feltételét képezi. A tagállamok tehát nem módosíthatják jogszabályaikat, de még ítélkezési gyakorlatukat sem oly módon, hogy az a jogállamiság értéke védelmének csorbítását eredményezze, amely értéket többek között az EUSZ 19. cikk konkretizálja. A tagállamok ily módon kötelesek biztosítani annak elkerülését, hogy az igazságszolgáltatás szervezetére vonatkozó jogszabályaik és ítélkezési gyakorlatuk ezen értékre tekintettel leértékelődjenek, azáltal, hogy nem fogadnak el olyan szabályokat, amelyek sértik a bírói függetlenséget (lásd ebben az értelemben: 2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 63. és 64. pont; 2021. december 21-i Euro Box Promotion és társai ítélet, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 és C-840/19, EU:C:2021:1034, 162. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

180 Márpedig, noha az Unió – ahogyan ez az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésében szerepel – tiszteletben tartja a tagállamok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének elválaszthatatlan részét képező nemzeti identitását, és így a tagállamok a jogállamiság elveinek érvényesítése terén bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, ebből egyáltalán nem következik, hogy ez az eredménykötelem tagállamonként eltérő lehet. A tagállamok ugyanis amellett, hogy az Unió által tiszteletben tartott, az alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésük elválaszthatatlan részét képező, önálló nemzeti identitással rendelkeznek, a „jogállamiság” fogalmát is magukévá teszik, amelyben a saját alkotmányos hagyományaikból eredő közös értékként osztoznak, és amelynek folyamatos tiszteletben tartására vállaltak kötelezettséget (2022. február 16-i Magyarország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-156/21, EU:C:2022:97, 233. és 234. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 73. pont).

181 Ebből következik, hogy a tagállamoknak alkotmányos modelljük megválasztásakor be kell tartaniuk többek között az igazságszolgáltatás függetlenségére vonatkozó követelményt, amely az EUSZ 2. cikkből és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből következik (lásd

ebben az értelemben: 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet (C-204/21, EU:C:2023:442, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

182 Hasonlóképpen, többek között az uniós jog tényleges érvényesülésének biztosítása érdekében, amely elvre szintén vonatkozik a második kifogás, a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az uniós jog elsőbbségének elvét, és tartózkodniuk kell az uniós jogrend autonómiáját sértő intézkedések megtételétől.

183 Végül ki kell emelni, hogy a csatlakozási okmány 2. cikke értelmében az eredeti szerződések rendelkezései és az intézmények, valamint az Európai Központi Bank által a csatlakozást megelőzően elfogadott jogi aktusok az új tagállamok számára kötelezőek, és az említett szerződésekben, illetve a csatlakozási okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandók ezekben az államokban. A Bíróság már kimondta, hogy a csatlakozási okmány e 2. cikkéből, valamint 10. cikkéből az következik, hogy ezen okmány az uniós jog rendelkezéseinek az új tagállamokra való azonnali és teljes alkalmazásának elvén alapul, az eltérések pedig csak abban az esetben elfogadottak, amennyiben azokat az átmeneti rendelkezések kifejezetten előírják (2019. március 21-i Bizottság kontra Lengyelország ítélet, C-127/17, EU:C:2019:236, 103. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

184 A Lengyel Köztársaságot tehát az Unióhoz való 2004. május 1-jei csatlakozása óta bármiféle fenntartás nélkül kötik az elsődleges jog rendelkezései, valamint a csatlakozás előtt az uniós intézmények által elfogadott jogi aktusok, ahogyan azokat a Bíróság értelmezi, hacsak nincs olyan rendelkezés, amely erre vonatkozóan kifejezett eltérést enged.

185 A csatlakozási okmány megerősítésével e tagállam ily módon elfogadta az Uniónak mint a tagállamok közös jogrendjének magát a koncepcióját – amely a jelen ítélet 163–181. pontjában ismertetett valamennyi jellemzővel és sajátossággal rendelkezik –, és csatlakozott ehhez a jogrendhez.

186 E feltételek mellett a Lengyel Köztársaság feladata többek között az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének első albekezdésében foglalt lojális együttműködés elve alapján, hogy a területén biztosítsa az uniós jog alkalmazását és tiszteletben tartását, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének második albekezdése értelmében pedig az, hogy a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek aktusaiból eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megtegye a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a nemzeti jogrend rendelkezései, még ha alkotmányos szintűek is, nem igazolhatják e kötelezettségek megsértését (lásd ebben az értelemben: 2014. április 8-i Bizottság kontra Magyarország ítélet, C-288/12, EU:C:2014:237, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

187 A jelen ügyben, ami a 2021. október 7-i ítéletet illeti, ezen ítélet rendelkező részének (2) és (3) pontjából kitűnik, hogy a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által ezen ítéletben adott értelmezése azzal a következménnyel jár, hogy megakadályozza, hogy az EUSZ 2. cikkből és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből – ahogyan azokat a Bíróság értelmezte – eredő követelmények joghatásokat fejthessenek ki a lengyel jogrendben. Ezenkívül, amint az ezen ítélet jogi indokolásának 10. szakaszából kitűnik, ezen alkotmánybíróság a lengyel államhatalom összes szervét, különösen pedig a bíróságokat arra kötelezte, hogy tartózkodjanak e normák – ahogyan azokat a Bíróság értelmezte – alkalmazásától, hivatkozva ítéletei *erga omnes* kötelező jellegére és véglegességére.

188 Végül az említett ítéletben a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) – amint az kitűnik többek között a rendelkező rész (1) pontjából, valamint a jogi indokolás 6.2 és 6.4 pontjából – a lengyel alkotmányra vonatkozóan olyan értelmezést alakított ki, amely elutasítja az uniós jognak a lengyel alkotmányos normákkal szembeni elsőbbségét, amint azt többek között a jelen ítélet 167–171. pontja kifejti.

189 Ami a 2021. július 14-i ítéletet illeti, a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) – amint az a jelen ítélet 140. pontjában megállapításra került – lényegében úgy ítélte meg, hogy bármely olyan ideiglenes intézkedés, amelyet a Bíróság az EUMSZ 279. cikk alapján rendelt el, és amely az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében előírt, független bíróság előtti hatékony bírói jogvédelemhez való jog védelmére irányul, nem fejt ki kötelező joghatást a lengyel jogrendben. Közelebbről, ezen ítélet jogi indokolásának 6.8–6.10 pontjából kitűnik, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) álláspontját a lengyel alkotmánynak mint a belső jogrend legfelsőbb szintű normájának az elsőbbségére alapította.

190 E tekintetben azt is ki kell emelni, hogy – amint az a vitatott ítéletek jogi indokolásából és rendelkező részéből levezethető – a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) úgy véli, hogy egyrészt az EUSZ 2. cikk és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, másrészt pedig az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése és az EUMSZ 279. cikk – ahogyan azokat a Bíróság értelmezte – ellentétesek a lengyel alkotmányban kimondott különböző elvekkel, és sértik a lengyel alkotmányos identitást.

191 Mindazonáltal, tekintettel többek között a jelen ítélet 177–180. és 186. pontjában kifejtett megfontolásokra, nem lehet érvényesen azt állítani, hogy az EUSZ 2. cikkben és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében rögzített értékek és elvek – mint például a jogállamiság, a hatékony bírói jogvédelem és a bírói függetlenség – tiszteletben tartása, amely mind valamely tagállam Unióhoz való csatlakozásának, mind pedig az Unió működésében való részvételének feltételét képezi, olyan követelményeket tartalmazna, amelyek érinthetik e tagállamnak az EUSZ 4. cikk (2) bekezdése értelmében vett nemzeti identitását. Ennélfogva ez utóbbi rendelkezés, amelyet a vele azonos rangú olyan rendelkezések figyelembevételével kell értelmezni, mint például az EUSZ 2. cikk és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, nem mentesítheti a tagállamokat az e rendelkezésekből eredő követelmények tiszteletben tartása alól (lásd ebben az értelemben: 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 72. pont).

192 Az ilyen következtetés érvényes az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése és az EUMSZ 279. cikk vonatkozásában is, amelyek az uniós jog teljes körű tiszteletben tartásának és teljes érvényesülésének biztosítására irányulnak.

193 Így nem fogadható el, hogy a Lengyel Köztársaság mentesüljön az EUSZ 2. cikkből, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdéséből, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből, valamint az EUMSZ 279. cikkből eredő kötelezettségei alól annak megállapításával, hogy az e rendelkezésekből eredő követelmények érinthetik a lengyel alkotmányos identitást, miközben az azokban foglalt értékek és elvek az Uniónak mint olyan közös jogrendnek magához az identitásához tartoznak, amelyhez e tagállam önként csatlakozott.

194 A fentiekből következik, hogy a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a vitatott ítéletekben adott értelmezése nyilvánvalóan sérti az EUSZ 2. cikknek, az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének, valamint az EUMSZ 279. cikknek az elsőbbségét, amely rendelkezésekre ezen ítéletek vonatkoznak.

195 Ezenkívül a vitatott ítéletek azáltal, hogy egyoldalúan megakadályozzák a lengyel állami hatóságokat ezen uniós jogi normák alkalmazásában, nyilvánvalóan sértik az uniós jog autonómiájának, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának elvét is.

196 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Lengyel Köztársaság a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a vitatott ítéletekben adott értelmezésére tekintettel nem teljesítette az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának elvéből eredő kötelezettségeit.

– *A Bíróság ítélkezési gyakorlata kötelező ereje elvének állítólagos megsértéséről*

197 A vitatott ítéletekből kitűnik, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) úgy ítélte meg, hogy egyrészt a Bíróságnak az EUSZ 2. cikkre és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésére vonatkozó ítélkezési gyakorlata, másrészt pedig a Bíróság által az EUMSZ 279. cikk alapján elrendelt azon ideiglenes intézkedések, amelyek arra irányulnak, hogy Lengyelországban biztosítsák a független bíróság előtti hatékony bírói jogvédelemhez való jog védelmét, sértik a lengyel alkotmányos identitást, mivel ez az ítélkezési gyakorlat és ezen ideiglenes intézkedések *ultra vires* aktusoknak minősülnek.

198 Ezen ítéletekből kitűnik az is, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) jelezte: fenntartja magának a jogot, hogy a jövőben is lefolytassa a Bíróság határozatainak *ultra vires* szempontú felülvizsgálatát annak érdekében, hogy védje ezen identitást.

199 E tekintetben ki kell emelni, hogy a jelen ítélet 185. és 186. pontjában tett megállapítások fenntartás nélkül érvényesek azon szabályok tekintetében is, amelyek az uniós bírósági rendszerre, ezáltal pedig a bírósági hatásköröknek a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti, a Szerződésekből eredő megosztására vonatkoznak.

200 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Szerződések az uniós jogrend sajátos jellemzői és autonómiája megőrzésének biztosítása céljából olyan bírósági rendszert hoztak létre, amelynek célja az uniós jog értelmezése terén a koherencia és egységesség biztosítása (2018. március 6-i Achmea ítélet, C-284/16, EU:C:2018:158, 35. pont; 2018. október 24-i XC és társai ítélet, C-234/17, EU:C:2018:853, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

201 Ennek keretében az EUSZ 19. cikk (1) bekezdéséből következően a nemzeti bíróságok és a Bíróság feladata biztosítani az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban, valamint azoknak a jogoknak a bírói védelmét, amelyek a jogalanyokat e jog alapján megilletik (lásd ebben az értelemben: 2018. július 25-i Minister for Justice and Equality [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai] ítélet, C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 50. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 128. pont).

202 E tekintetben az EUMSZ 267. cikk első bekezdése hatáskört biztosít a Bíróságnak előzetes döntés meghozatalára mind a Szerződések és az uniós intézmények jogi aktusainak értelmezése, mind pedig ezen aktusok érvényessége tekintetében.

203 Így kizárólag a Bíróság feladata valamely uniós jogi aktus érvénytelenségének megállapítása, valamint az uniós jog végleges és kötelező értelmezése (lásd ebben az értelemben: 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 52. és 71. pont, valamint a hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

204 A nemzeti bíróságok szerepét illetően az EUMSZ 267. cikk második bekezdése úgy rendelkezik, hogy a nemzeti bíróságok előzetes döntéshozatal céljából kérdéseket terjeszthetnek a Bíróság elé, a harmadik bekezdésében pedig kimondja, hogy e bíróságok kötelesek ezt megtenni, ha határozataikkal szemben a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség.

205 Azon nemzeti bíróságok e kötelezettsége, amelyek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, amint azt a Bíróság több alkalommal kimondta, a nemzeti bíróságok – mint az uniós jog alkalmazásáért felelős bíróságok – és a Bíróság közötti azon együttműködés keretébe illeszkedik, amelyet az uniós jog valamennyi tagállamban történő egységes alkalmazásának és értelmezésének biztosítása érdekében hoztak létre. Az említett kötelezettség célja többek között annak megakadályozása, hogy bármely tagállamban az uniós jognak meg nem felelő nemzeti ítélkezési gyakorlat alakuljon ki (2024. október 15-i KUBERA ítélet, C-144/23, EU:C:2024:881, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

206 Ezenkívül az olyan nemzeti bíróságok, amelyek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, azon kötelezettsége, hogy előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel forduljanak a Bírósághoz, a Bíróságot az uniós jogi aktusok érvényességéről való döntésre és az uniós jog végérvényes és kötelező erejű értelmezésének biztosítására vonatkozóan megillető kizárólagos hatáskör velejárója.

207 A Bíróság e kizárólagos hatáskörét egyébiránt megerősíti az EUMSZ 344. cikk, amely szerint a tagállamok vállalják, hogy a Szerződések értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitáikat kizárólag a Szerződésekben előírt eljárások útján rendezik (lásd ebben az értelemben: 1991. december 14-i 1/91 [EGT-Megállapodás – I] vélemény, EU:C:1991:490, 35. pont).

208 A nemzeti bíróságokra, illetve a Bíróságra ily módon ruházott feladatok és hatáskörök alapvető fontosságúak magának a Szerződések által létrehozott jog jellegének a megőrzéséhez (lásd ebben az értelemben: 2011. március 8-i 1/09 [A szabadalmi jogviták rendezésére szolgáló egységes rendszer létrehozásáról szóló megállapodás] vélemény, EU:C:2011:123, 85. pont; 2020. június 25-i Satcen kontra KF ítélet, C-14/19 P, EU:C:2020:492, 61. pont).

209 E feladatok és hatáskörök célja annak biztosítása, hogy az uniós jog minden körülmények között valamennyi tagállamban azonos hatállyal rendelkezzen, lehetővé téve ezáltal az uniós jogrend egységének, koherenciájának, teljes érvényesülésének és autonómiájának, valamint végső soron a Szerződésekkel létrehozott jog sajátos jellegének biztosítását (lásd ebben az értelemben: 1987. október 22-i Foto-Frost ítélet, 314/85, EU:C:1987:452, 15. pont; 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 73. pont; 2024. április 9-i Profi Credit Polska [Perújítás jogerős bírósági határozattal befejezett eljárásban] ítélet, C-582/21, EU:C:2024:282, 51. pont).

210 Ami azt a kérdést illeti, hogy a nemzeti bíróságok jogosultak-e határozni az Unióra ruházott hatáskörök terjedelméről és e hatáskörök korlátainak tiszteletben tartásáról, igaz, hogy az EUSZ 5. cikk (2) bekezdése kimondja egyrészt, hogy „[a] hatáskör-átruházás elvének megfelelően az Unió kizárólag a tagállamok által a Szerződésekben ráruházott hatáskörök határain belül jár el a

Szerződésekben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében”, másrészt pedig, hogy „[m]inden olyan hatáskör, amelyet a Szerződések nem ruháztak át az Unióra, a tagállamoknál marad”. Ezt az elvet az EUSZ 4. cikk (1) bekezdése is rögzíti.

211 Ezenkívül az EUSZ 13. cikk (2) bekezdésének első mondata értelmében az egyes intézmények a Szerződésekben rájuk ruházott hatáskörök határain belül, az ott meghatározott eljárások, feltételek és célok szerint járnak el.

212 Mindazonáltal, ellentétben azzal, amit a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a vitatott ítéletekben megállapítani látszik, a jelen ítélet előző két pontjában felidézett szabályok és elvek nem jogosítják fel a nemzeti bíróságokat arra, hogy egyoldalúan és végérvényesen határozzanak az Unióra ruházott hatáskörök terjedelméről és e hatáskörök korlátainak tiszteletben tartásáról.

213 Mivel ugyanis az uniós hatáskörök terjedelmének meghatározása – akárcsak e hatáskörök korlátai tiszteletben tartásának ellenőrzése – szükségszerűen magában foglalja a Szerződések rendelkezéseinek értelmezését, kizárólag a Bíróság rendelkezik hatáskörrel arra, hogy e rendelkezésekre vonatkozóan végérvényes és kötelező erejű értelmezést adjon, ugyanúgy, mint az uniós jog összes többi rendelkezése tekintetében.

214 E körülmények között a nemzeti bíróságok olyan hatáskörének elismerése, amely lehetővé tenné számukra, hogy végérvényesen állást foglaljanak az Unióra ruházott hatáskörök terjedelméről és e hatáskörök korlátainak tiszteletben tartásáról, több szempontból is összeegyeztethetetlen lenne az uniós jog jellegével.

215 E tekintetben először is az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a Szerződések a jogorvoslati lehetőségek e Szerződések által létrehozott teljes rendszerében nem biztosítanak a nemzeti bíróságok számára hatáskört arra, hogy az uniós intézmények jogi aktusait érvénytelennek nyilvánítsák, sem pedig arra, hogy az uniós jogot végérvényesen értelmezzék (lásd ebben az értelemben: 2011. december 21-i Air Transport Association of America és társai ítélet, C-366/10, EU:C:2011:864, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

216 Másodszor, az uniós jogrend autonómiája és tényleges érvényesülése kizárja, hogy a Bíróság határozatait az uniós jog végérvényes és kötelező erejű értelmezésével és az uniós jogi aktusok jogszerűségének felülvizsgálatával kapcsolatos kizárólagos hatáskörének gyakorlása során bármiféle külső felülvizsgálatnak vessék alá.

217 Harmadszor, az Unióra ruházott hatáskörök, valamint az uniós jog végrehajtásának ereje nem lehetnek tagállamonként eltérőek. A tagállamok bíróságai között e tekintetben fennálló eltérések megkérdőjelezhetnék magát az uniós jogrend egységességét, veszélyeztethetnék a Szerződések célkitűzéseinek megvalósítását, továbbá hátrányosan érinthetnék a jogbiztonság alapvető követelményét, valamint a tagállamok és állampolgáraik uniós jog előtti egyenlőségét (lásd ebben az értelemben: 2017. március 28-i Rosneft ítélet, C-72/15, EU:C:2017:236, 80. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

218 Így ellentétben azzal, amit a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a vitatott ítéletekben lényegében megállapított, a valamely adott területen az Unióra ruházott hatáskörök terjedelmének megítélésére és e hatáskörök korlátai tiszteletben tartásának ellenőrzésére vonatkozó hatáskör kizárólag az uniós igazságszolgáltatási fórumokat, nem pedig a nemzeti bíróságokat illeti meg.

219 Egyébiránt a nemzeti bíróságok azon lehetősége, hogy az Unióra ruházott hatáskörök terjedelméről határozzanak, nem lenne összeegyeztethető a Szerződések által létrehozott bírói jogvédelem rendszerének szükséges koherenciájával sem.

220 Kétségkívül a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok feladata, hogy értelmezzék tagállamuk alkotmányát, továbbá meghatározzák azokat az esetleges korlátokat, amelyeket ezen alkotmány e tagállamnak az Unióhoz – ahogyan azt az EU-Szerződés és az EUM-Szerződés létrehozta – való csatlakozása tekintetében előír.

221 Mindazonáltal – amint az kitűnik a jelen ítélet 184. pontjából is – attól az időponttól kezdve, hogy valamely tagállam csatlakozott az Unióhoz, bármiféle fenntartás nélkül köti őt az elsődleges jog összes rendelkezése – eltekintve a csatlakozási okmányban esetlegesen előírt fenntartásoktól –, valamint az uniós intézmények által a csatlakozást megelőzően elfogadott jogi aktusok, ahogyan azokat a Bíróság értelmezte.

222 Ha valamely nemzeti bíróság a hatásköreinek keretein belül arra keresi a választ, hogy valamely adott területen milyen terjedelműek az Unió hatáskörei, vagy kétségei vannak valamely uniós jogi aktus érvényességét illetően amiatt, hogy az túllép az Unió hatásköreinek határain, vagy akár amiatt, hogy az nem felel meg az EUSZ 4. cikk (2) bekezdése által az Unióval szemben támasztott azon követelménynek, hogy tartsa tiszteletben a tagállamok nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része azok alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének, kizárólag a Bíróság feladata, hogy az EUMSZ 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatali eljárás keretében a szóban forgó uniós jogi rendelkezéseket végérvényesen és kötelező jelleggel értelmezze, adott esetben pedig megállapítsa ezen aktus érvénytelenségét.

223 Így a Bíróság e kizárólagos hatáskörére tekintettel valamely tagállami bíróság nem teheti meg, hogy az uniós jog rendelkezéseinek saját maga által kialakított értelmezése alapján érvényesen kimondja, hogy a Bíróság az Unióra ruházott hatáskörök korlátait figyelmen kívül hagyó határozatot hozott, ennélfogva pedig megtagadja a Bíróság e határozatának való megfelelést (lásd ebben az értelemben: 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 72. pont), vagy akár megtiltja az e bíróság tagállamában működő közhatalmi szerveknek, hogy megfeleljenek a Bíróság ítélkezési gyakorlatának, vagy alkalmazzák az uniós jogi rendelkezéseket, ahogyan azokat a Bíróság értelmezte.

224 Az előző két pontban tett megállapítások abban a helyzetben is érvényesek, amikor valamely tagállam alkotmánybíróságának vagy legfelsőbb bíróságának határozata – amint az a vitatott ítéletek esetében is történt – többek között az arra alapított megfontolás alapján tagadja meg a Bíróság határozatainak való megfelelést, hogy a Bíróság túllépte hatáskörét, vagy hogy e határozatok az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésére tekintettel megsértették az érintett tagállam alkotmányos identitását.

225 E tekintetben igaz, hogy a Bíróságnak az EUSZ 13. cikk (2) bekezdése értelmében a Szerződésekben rájuk ruházott hatáskörök határain belül, az ott meghatározott eljárások, feltételek és célok szerint kell eljárnia.

226 Ezenkívül előfordulhat, hogy a Bíróságnak az EUSZ 4. cikk (2) bekezdése alapján meg kell vizsgálnia, hogy valamely uniós jogi kötelezettség nem sérti-e valamely tagállam nemzeti identitását (2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

227 Mindazonáltal, jóllehet a tagállamokra tartozik a nemzeti identitásuk meghatározása, az EUSZ 4. cikk (2) bekezdését nem lehet úgy értelmezni, hogy az felhatalmazza őket arra, hogy e nemzeti identitásra hivatkozva egyoldalúan eltérjenek az uniós jog rendelkezéseitől.

228 Közelebbről, az uniós jogot a tagállamok jogaival szemben megillető autonómia megköveteli, hogy az EUSZ 4. cikk (2) bekezdésének értelmezése során figyelembe vegyék az Unió szerkezetét és célkitűzéseit, ami csak akkor biztosítható, ha az említett értelmezést az Unió bírói jogvédelmi rendszerének, különösen pedig a Bíróságot megillető, a jelen ítélet 213. pontjában felidézett kizárólagos hatáskörnek a tiszteletben tartásával alakítják ki.

229 E rendelkezésnek nem célja, és nem is hatása, hogy lehetővé tegye valamely tagállam alkotmánybíróságának vagy legfelsőbb bíróságának – többek között az EUSZ 4. cikk (2) és (3) bekezdéséből, valamint az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő követelmények megsértésével – valamely uniós jogi norma alkalmazásának figyelmen kívül hagyását azon az alapon, hogy ez a norma sérti e tagállamnak e nemzeti alkotmánybíróság vagy legfelsőbb bíróság által meghatározott nemzeti identitását (lásd ebben az értelemben: 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 70. pont).

230 Amennyiben egy tagállami alkotmánybíróság vagy legfelsőbb bíróság arra az álláspontra jut, hogy a másodlagos uniós jog valamely rendelkezése – ahogyan azt a Bíróság értelmezte – sérti az e tagállam nemzeti identitásának tiszteletben tartására vonatkozó kötelezettséget, ezen alkotmánybíróság vagy legfelsőbb bíróság köteles felfüggeszteni az eljárást, és e rendelkezés érvényességének az EUSZ 4. cikk (2) bekezdése fényében való vizsgálata érdekében az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordulni a Bírósághoz, mivel az uniós jogi aktusok érvénytelenségének megállapítására egyedül a Bíróságnak van hatásköre (lásd ebben az értelemben: 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 71. pont).

231 Az elsődleges jogot illetően a Bíróság figyelembe veszi az EUSZ 4. cikk (2) bekezdéséből eredő követelményeket az elsődleges jog egyéb rendelkezéseiből eredő tagállami kötelezettségek értelmezése során (lásd ebben az értelemben: 2010. december 22-i Sayn-Wittgenstein ítélet, C-208/09, EU:C:2010:806, 92. pont; 2022. szeptember 7-i Cilevičs és társai ítélet, C-391/20, EU:C:2022:638, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

232 Mindemellett, ha valamely tagállami bíróság úgy ítéli meg, hogy az elsődleges jog valamely rendelkezésének a Bíróság határozatában adott értelmezése sérti az EUSZ 4. cikk (2) bekezdéséből eredő követelményeket, e bíróság az uniós jog vonatkozásában saját maga által kialakított értelmezés alapján érvényesen nem állapíthatja meg, hogy a Bíróság a hatáskörének határait túllépő határozatot hozott, ennélfogva pedig nem tagadhatja meg az e határozatnak való megfelelést (lásd ebben az értelemben: 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 71. pont). Ilyen esetben e tagállami bíróság feladata, hogy adott esetben előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesszen a Bíróság elé annak érdekében, hogy ez utóbbi értékelhesse, hogy esetlegesen milyen hatást gyakorol az említett értelmezésre az, hogy figyelembe kell venni az érintett tagállam nemzeti identitását, amely elválaszthatatlan része e tagállam alapvető politikai és alkotmányos berendezkedésének.

233 Általánosabban, amikor valamely nemzeti bíróság előtt az uniós hatáskörök terjedelmére vagy valamely másodlagos jogi aktus jogszerűségére vonatkozó kérdés merül fel, e bíróság – amennyiben e kérdés az uniós jog értelmezésére vonatkozik, továbbá függetlenül a hivatkozott érvénytelenségi októl – köteles tiszteletben tartani a Bíróság kizárólagos hatáskörét, amely az uniós bírósági rendszer alapvető jellemzőjét képezi.

234 A jelen ügyben a fenti megfontolásokból az következik, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a vitatott ítéletekben levezetett, a lengyel alkotmányos identitás szükséges védelmére alapított, a jelen ítélet 197. és 198. pontjában ismertetett érvelésnek nem lehet érvényesen helyt adni.

235 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Lengyel Köztársaság a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a vitatott ítéletekben adott értelmezésére tekintettel megsértette a Bíróság ítélkezési gyakorlatának kötelező erejét.

236 Ebből következik, hogy a Bizottság második kifogásának teljes egészében helyt kell adni.

A harmadik kifogásról

A felek érvei

237 Harmadik kifogásával, amely két részből áll, a Bizottság azt állítja, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő azon kötelezettségét, hogy biztosítsa, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) megfeleljen a Charta e 19. cikke (1) bekezdése második albekezdésének és 47. cikkének együttesen értelmezett rendelkezései értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság garanciájának.

238 A Bíróságnak a 2021. október 6-i W. Ż. (A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés) ítéletből (C-487/19, EU:C:2021:798) eredő ítélkezési gyakorlatából következik, hogy a valamely bírói álláshelyre történő kinevezéssel kapcsolatos eljárás során elkövetett szabálytalanságok nem csupán a törvény által megelőzően létrehozott bíróság követelményének, hanem a bíróság függetlenségének és pártatlanságának megsértéséhez is vezethetnek. Ezen ítélet szerint ilyen helyzet áll fenn valamely bíró olyan kinevezése esetén, amelyre a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bíráinak kinevezésével kapcsolatos eljárásra vonatkozó, a lengyel bírósági rendszer létrehozásának és működésének szerves részét képező alapvető szabályok nyilvánvaló megsértésével került sor, és amely azzal a valós kockázattal jár, hogy veszélybe kerül a kinevezési eljárás eredményének feddhetetlensége. Így a jogalanyok részéről jogos kétségek merülhetnek fel e bíró külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát, továbbá az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességét illetően, valamint e bíró függetlensége vagy pártatlansága látszatának olyan hiányát kelthetik, amely sértheti azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és jogállamban az igazságszolgáltatásnak az említett jogalanyokban keltenie kell.

239 A Bizottság szerint a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) már nem biztosítja az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének és a Charta 47. cikkének együttesen értelmezett rendelkezései értelmében vett, törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság garanciáit, egyrészt azon egyértelmű szabálytalanságok miatt, amelyekre az e bíróságon 2015 decemberében történő bírói kinevezések során a lengyel alkotmányjog

nyilvánvaló megsértésével került sor, másrészt pedig azon súlyos szabálytalanságok miatt, amelyeket az említett alkotmánybíróság elnökének 2016 decemberében történő kinevezésével kapcsolatban követtek el. E szabálytalanságok mindegyike – az így kinevezett személyekből álló Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) tevékenysége miatt – jogos kétségeket ébreszt a jogalanyokban e bíróság pártatlanságát és külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát illetően.

240 A harmadik kifogás első részében a Bizottság kifejti: az, ahogyan H. C.-t, L. M.-et és M. M.-et megválasztották a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bírájává azon bírák helyére, akiknek kilencéves megbízatása 2015. november 6-án járt le, valamint az, ahogyan ezen alkotmánybíróságon hivatalba léptek, a lengyel alkotmány 194. cikke (1) bekezdése nyilvánvaló megsértésének minősül, amely szerint a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) csak abban a parlamenti ülésszakban választhat új bírót, amelynek során a szóban forgó álláshely megüresedett. Amint azt többek között a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) 2015. december 3-i és 9-i ítéletei is megerősítették, H. C., L. M. és M. M. 2015. december 2-i megválasztása, valamint a Trybunał Konstytucyjnyn (alkotmánybíróságon) 2016. december 20-án történő hivatalba lépése ellentétes volt e rendelkezéssel.

241 A Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) e három személyt 2015. december 2-án, vagyis a nyolcadik parlamenti ülésszak során választotta meg, miközben 2015. október 8-án, vagyis a hetedik parlamenti ülésszak során a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) már megválasztott három másik személyt – nevezetesen R. H.-t, A. J.-t és K. Ś.-t – azon bírák helyére, akiknek a kilencéves megbízatása 2015. november 6-án járt le. A 2015. december 2-án megválasztott három személy még ugyanezen a napon letette az esküt a Lengyel Köztársaság elnöke előtt, 2016. december 20-án pedig J. P. – aki ekkor a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki feladatait látta el – engedélyezte számukra, hogy részt vegyenek az alkotmánybíróság ítélkező tevékenységében. Ezzel szemben a Lengyel Köztársaság elnöke nem eskette fel a 2015. október 8-án megválasztott személyeket, így e személyek nem tudtak hivatalba lépni.

242 Így a Lengyel Köztársaság a Bizottság 2022. július 15-i indokolással ellátott véleményére adandó válasz határidejének lejártakor, de még csak a jelen kereset benyújtásának időpontjában sem hajtotta végre a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) 2015. december 3-i és 9-i ítéletét.

243 Ezenkívül a Bizottság megjegyzi, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága a 2021. május 7-i Xero Flor w Polsce sp. z o.o. kontra Lengyelország ítéletében (CE:ECHR:2021:0507JUD000490718) ugyanezen tényállás alapján már kimondta, hogy megsértették a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bíráinak megválasztására alkalmazandó alapvető nemzeti szabályt, e jogsértést pedig különösen a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) követte el a nyolcadik parlamenti ülésszak során, valamint a Lengyel Köztársaság elnöke. A többek között a 2020. december 1-jei Guðmundur Andri Ástráðsson kontra Izland ítéletből (CE:ECHR:2020:1201JUD002637418) eredő ítélkezési gyakorlatában kidolgozott háromlépcsős felülvizsgálat alkalmazásával az Emberi Jogok Európai Bírósága az említett 2021. május 7-i ítéletben megállapította, hogy a felperes társaságot megfosztották az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésében előírt, „törvény által létrehozott bírósághoz” való jogától azáltal, hogy M. M. részt vett a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) előtti eljárásban, mivel e bíró megválasztása során olyan súlyos szabálytalanságok történek, amelyek e jognak magát a lényegét sértették.

244 A harmadik kifogás második részében a Bizottság azt állítja, hogy J. P.-nek a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére 2016. december 21-én történő kinevezése során súlyos szabálytalanságok történtek, ezáltal pedig sérültek a függetlenség és pártatlanság EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő szükséges garanciái.

245 E tekintetben a Bizottság kifejti, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöke alapvető szerepet játszik ezen alkotmányos szerv működésében, mivel irányítja annak munkáját, továbbá képviseli azt, valamint a törvényben előírt egyéb feladatokat is ellát. A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) alapszabálya szerint az elnök határoz a kérelmekkel, jogi kérdésekkel és alkotmányjogi panaszokkal kapcsolatos belső eljárásról is, továbbá kijelöli az ítélkező testületeket, e testületek elnökeit és az előadó bírákat.

246 A J. P. kinevezéséhez vezető kiválasztási eljárás lefolytatását illetően a Bizottság megjegyzi, hogy amikor közeledett a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) előző elnöke megbízatásának 2016. december 19-i lejárta, a lengyel jogalkotó elfogadott egy sor törvényt, amelyek felülvizsgálták az e bíróság elnöki tisztségére pályázó személyek kiválasztására irányuló, addig az alkotmánybíróságról szóló 2016. július 22-i törvény 16. cikkében szabályozott eljárást, amelynek a lengyel alkotmánnyal való összeegyeztethetőségét a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) 2016. november 7-i ítélete is megerősítette (K 44/16. sz. ügy).

247 Mindenekelőtt, a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) 2016. november 30-án elfogadta az ustawa o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym jogforrást (az alkotmánybíróság szervezetéről és eljárásáról szóló törvény) (Dz. U., poz. 2072). Ezt követően, 2016. december 13-án Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) elfogadta a bevezető rendelkezésekről szóló törvényt, amelynek 21. cikke különleges átmeneti eljárást írt elő azon jelöltek kiválasztására, akiket a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) új elnökének kinevezése céljából fel kellett terjeszteni a Lengyel Köztársaság elnökéhez. Az eljárást „a Trybunał Konstytucyjny [(alkotmánybíróság)] elnöki tisztségét betöltő bírónak” kellett lefolytatnia, ezt az új álláshelyet pedig e törvény 18. cikke hozta létre.

248 2016. december 20-án, vagyis a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 16–22. cikke hatálybalépésének napján és A. R., a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) addigi elnöke nyugdíjba vonulásának másnapján a Lengyel Köztársaság elnöke e törvény 18. cikkének megfelelően J. P.-t nevezte ki „a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségét betöltő bíró” új álláshelyre, miközben ezen alkotmánybíróság egyik elnökhelyettese, vagyis S. B. hivatalban volt. Márpedig erről az új álláshelyről a lengyel alkotmány nem rendelkezik, mivel az alkotmány 194. cikkének (2) bekezdése csak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnökét és elnökhelyettesét említi. Egyébiránt pedig az ezen alkotmánybíróság működését szabályozó korábbi törvények akként rendelkeztek, hogy az elnök távollétében az elnöki feladatokat az alkotmánybíróság elnökhelyettese, illetve akadályoztatása esetén az elnök által kijelölt bármely más bíró vagy a legidősebb bíró látja el.

249 Ugyanezen a napon a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki feladatainak ellátására újonnan kinevezett J. P. engedélyezte a 2015. december 2-án a lengyel alkotmány 194. cikke (1) bekezdésének megsértésével megválasztott három bíró számára, hogy a Lengyel Köztársaság elnöke előtti eskütételüket követően részt vegyenek ezen alkotmánybíróság ítélkező tevékenységében. Ezenkívül J. P. azonnal összehívta az általános értekezlet, amelynek már e három személy is tagja volt.

250 Az így megtartott általános értekezleten jelen lévő tizennégy bíró közül nyolc megtagadta a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyek kiválasztásával kapcsolatos szavazáson való részvételt, miután egyikük ezt megelőzően hiába kérte, hogy az általános értekezletet halasszák el egy nappal annak érdekében, hogy ezen ülésen részt vehessen az összes bíró.

251 Mindazonáltal, miközben a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 20. cikke értelmében J. P.-nek 2016. december 20-tól egy hónap állt rendelkezésére ahhoz, hogy az említett törvény 21. cikkében meghatározott részletes szabályoknak megfelelően lefolytassa a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyeknek a Lengyel Köztársaság elnökéhez való felterjesztésére irányuló eljárást, J. P. megtagadta az általános értekezlet elhalasztását.

252 Következésképpen az általános értekezlet 2016. december 20-án, a jelen lévő tizennégy bíró közül hat bíró szavazatával kiválasztott és felterjesztett a Lengyel Köztársaság elnökéhez két jelöltet, nevezetesen egyrészt J. P.-t, aki öt szavazattal rendelkezett, másrészt pedig a 2015. december 2-án a lengyel alkotmány 194. cikke (1) bekezdésének megsértésével a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bírájává választott M. M.-et, aki egy szavazattal rendelkezett. A Lengyel Köztársaság elnöke ezt követően, 2016. december 21-én kinevezte J. P.-t a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnökévé.

253 A Bizottság megjegyzi, hogy jóllehet a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöke és elnökhelyettese megválasztásának szabályai és elvei Lengyelországban a jogalkotás területére tartoznak, a lengyel jogalkotó a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) ítélkezési gyakorlatának megfelelően köteles tiszteletben tartani a közintézmények aktusainak integritására és tényleges érvényesülésére, a hatalmi ágak szétválasztására és egyensúlyára, valamint az ezen alkotmánybíróság hatásköreinek tiszteletben tartására vonatkozó alkotmányos elveket.

254 A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyek kiválasztására irányuló eljárást a bevezető rendelkezésekről szóló törvény átmeneti rendelkezései alapján folytatták le, amelyek e kiválasztási eljárást alapvetően módosították. Az alkotmánybíróságról szóló 2016. július 22-i törvény 16. cikkének (4) bekezdése értelmében ugyanis az ezen alkotmánybíróság elnöki vagy elnökhelyettesi tisztségére pályázó személyek kiválasztását olyan ülés során kellett lebonyolítani, amelyet az általános értekezleten részt vevő legidősebb bíró elnököl. Ezenkívül e törvény 16. cikkének (7) bekezdése értelmében a kiválasztásra csak akkor kerülhetett sor, ha a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bíráinak teljes létszámából legalább tíz bíró részt vesz az általános értekezleten.

255 A bevezető rendelkezésekről szóló törvény 21. cikke 2016. december 20-án lépett hatályba, és azt azonnal alkalmazta a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségét betöltő bíró, akit másnap ezen alkotmánybíróság elnökévé neveztek ki.

256 Márpedig a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) a 2016. november 7-i ítéletében kimondta, hogy ellentétes a lengyel alkotmány 194. cikkének (2) bekezdésével az, ha olyan pályázókat terjesztenek fel a Lengyel Köztársaság elnökéhez, akiket nem támogat a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bíráinak többsége, vagy akik csak egyetlen szavazatot kaptak. Az említett ítélet jogi indokolásának 61. és azt követő pontjaiból ugyanis az következik, hogy e rendelkezés megköveteli, hogy a szóban forgó személyek az általános értekezlet jelöltjei legyenek, nem pedig kisebbségben lévő csoportok vagy bizonyos bírák által javasolt pályázók.

257 A Bizottság szerint tehát J. P.-t a lengyel alkotmány megsértésével választották ki és terjesztették fel a Lengyel Köztársaság elnökéhez a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyként, mivel az általános értekezleten jelen lévő tizennégy bíró közül csak öt bíró szavazatát kapta meg, ezenkívül pedig e szavazatok közül három olyan bíráktól származik, akiket a lengyel alkotmány 194. cikke (1) bekezdésének megsértésével neveztek ki a Trybunał Konstytucyjnybe (alkotmánybíróság).

258 A Bizottság úgy véli, hogy a lengyel alkotmány 194. cikkének azon megsértéseit, amelyek az e három bíró kinevezésére irányuló eljárást, valamint a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnökének több szakaszból álló kinevezésére irányuló eljárást érintették, egy sor olyan jogszabálymódosítás és a Lengyel Köztársaság elnökének egy sor olyan határozata tette lehetővé, amelyek olyan helyzetet teremtettek, amelyben a törvényhozó és a végrehajtó hatalom vonatkozásában az a benyomás keletkezhetett, hogy azok közvetlenül befolyásolták a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) összetételét és működését. Az események e láncolata olyan szabálytalanságoknak minősül, amelyek mindegyike olyan jellegű és súlyú, hogy valós kockázatát idézték elő annak, hogy a törvényhozó és a végrehajtó hatalom indokolatlan diszkrecionális jogkört gyakorolhasson a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) tekintetében, veszélyeztetve azon eredmény feddhetetlenségét, amelyre e kinevezési eljárásoknak vezetniük kellett, ezáltal pedig a jogalanyok részéről jogos kétség merülhetett fel ezen alkotmánybíróság függetlenségét és pártatlanságát illetően.

259 A Lengyel Köztársaság elismeri a harmadik kifogás megalapozottságát.

A Bíróság álláspontja

– *A harmadik kifogás első részéről*

260 Amint azt a jelen ítélet 107–108. pontja is felidézi, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy az uniós jog által szabályozott területeken teremtsék meg a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való jogának tiszteletben tartását biztosító jogorvoslati lehetőségek és eljárások rendszerét, különösen annak biztosításával, hogy az e jog alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos kérdésekben bíróságként eljáró fórumok teljesítsék az e jog tiszteletben tartását biztosító követelményeket, amelyek között szerepelnek az e fórumok függetlenségéhez és pártatlanságához kapcsolódó követelmények.

261 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) esetében előfordulhat, hogy az uniós jog alkalmazásával vagy értelmezésével kapcsolatos kérdésekről kell határoznia, így az e jog értelmében vett „bíróságként” a lengyel jog szerinti jogorvoslati rendszerbe tartozik az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében vett, „az uniós jog által szabályozott területeken”, amint azt egyébként az ezen alkotmánybíróság által a 2017. március 7-i RPO-ítélet (C-390/15, EU:C:2017:174) alapjául szolgáló ügyben előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem is tanúsítja. Így a Trybunał Konstytucyjnynek (alkotmánybíróság) meg kell felelnie a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek (lásd ebben az értelemben: 2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

262 E tekintetben a független, pártatlan és a törvény által megelőzően létrehozott bírósághoz fordulás garanciái, különösen az ilyen bíróság alapvető jellemzőivel és összetételével kapcsolatos garanciák a tisztességes eljáráshoz való jog sarokkövét képezik. Annak vizsgálata, hogy összetételénél fogva

valamely fórum független, pártatlan és a törvény által megelőzően létrehozott bíróságnak minősül-e, amennyiben e tekintetben komoly kétség merül fel, szükséges ahhoz a bizalomhoz, amelyet egy demokratikus társadalomban a bíróságoknak a jogalanyokban kelteniük kell (lásd ebben az értelemben: 2022. február 22-i Openbaar Ministerie [A kibocsátó tagállam törvényei által létrehozott bíróság] ítélet, C-562/21 PPU és C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

263 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az uniós jog által így megkövetelt függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen ami az érintett fórum összetételét, a kinevezést, a megbízatás időtartamát, valamint a tagjaikat érintő elfogultsági, kizárási és felmentési okokat illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatatlanságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (2021. október 6-i W. Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 109. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 93. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

264 E tekintetben fontos, hogy a bírák mentesek legyenek a függetlenségüket veszélyeztethető külső beavatkozástól vagy nyomástól. A bírák jogállására, valamint hivatásuk gyakorlására alkalmazandó szabályoknak különösen lehetővé kell tenniük nemcsak az utasításokban megnyilvánuló bármely közvetlen befolyás kizárását, hanem az olyan közvetettebb befolyás kizárását is, amely hatással lehet az érintett bírák határozataira, továbbá ily módon a bírák függetlensége vagy pártatlansága látszata hiányának kizárását, amely sértheti azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és jogállamban az igazságszolgáltatásnak a jogalanyokban keltenie kell (2021. október 6-i W. Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 110. pont; 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

265 Ezenkívül az uniós jog értelmében vett, „törvény által megelőzően létrehozott […] bíróságra” vonatkozó követelmény célja annak elkerülése, hogy az igazságszolgáltatási rendszer szervezését a végrehajtó hatalom mérlegelési jogkörére bízzák, továbbá annak biztosítása, hogy ezt a területet a törvényhozó hatalom által a hatáskörének gyakorlására vonatkozó szabályoknak megfelelően elfogadott törvény szabályozza. Ez a kifejezés többek között a jogállamiság elvét tükrözi, és nem csupán a bíróság fennállásának jogi alapjára vonatkozik, hanem az egyes ügyekben az eljáró tanács összetételére, valamint a belső jog bármely más rendelkezésére, amelynek megsértése szabálytalanná teszi egy vagy több bíró részvételét az ügy vizsgálatában, ami magában foglalja különösen az érintett bíróság tagjainak függetlenségére és pártatlanságára vonatkozó rendelkezéseket (2020. március 26-i Simpson kontra Tanács és HG kontra Bizottság [felülvizsgálat] ítélet, C-542/18 RX-II és C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, 73. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

266 Ez a követelmény, amely tehát szorosan kapcsolódik többek között a függetlenség követelményéhez, magánál a jellegénél fogva magában foglalja a bírák kinevezésére irányuló eljárást is, azzal, hogy valamely bíróság függetlenségét többek között a tagjai kinevezésének módja határozza meg (lásd ebben az értelemben: 2024. július 29-i Valančius ítélet, C-119/23, EU:C:2024:653, 49. és 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

267 Kétségtelen, hogy nem minden olyan szabálytalanság, amely valamely bíró kinevezésére irányuló eljárás során felmerülhet, alkalmas arra, hogy kétséget ébresszen e bíró függetlenségét és pártatlanságát, ennélfogva pedig az érintett bíró részvételével működő ítélkező testületnek az uniós jog értelmében vett, „törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróságnak” minősülését illetően (2022. március 29-i Getin Noble Bank ítélet, C-132/20, EU:C:2022:235, 123. pont).

268 Mindazonáltal az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bíráknak az érintett igazságszolgáltatási rendszeren belüli kinevezése során elkövetett szabálytalanság a törvény által megelőzően létrehozott bíróság követelményének megsértését vonja maga után, különösen akkor, ha e szabálytalanság olyan jellegű és súlyú, hogy valós kockázatot jelent arra, hogy más hatalmi ágak, különösen a végrehajtó hatalom indokolatlan diszkrecionális jogkört gyakorolhatnak, veszélyeztetve a kinevezési eljárás eredményének feddhetetlenségét, ezáltal pedig a jogalanyok részéről jogos kétség merülhet fel az érintett bíró vagy bírák függetlenségét és pártatlanságát illetően. Ilyen eset áll fenn, amikor a bírósági rendszer kialakításának és működésének szerves részét képező alapvető szabályokról van szó (lásd ebben az értelemben: 2021. október 6-i W. Ż. [A legfelsőbb bíróság rendkívüli felülvizsgálati és közjogi tanácsa – Kinevezés] ítélet, C-487/19, EU:C:2021:798, 130. pont; 2024. július 29-i Valančius ítélet, C-119/23, EU:C:2024:653, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

269 A törvény által megelőzően létrehozott bíróság követelményének megsértésére és az ilyen jogsértés következményeire vonatkozó megállapítás számos olyan tényező átfogó értékelésétől függ, amelyek együttesen véve jogos kétségeket ébresztenek a jogalanyokban a bírák függetlenségét és pártatlanságát illetően (2022. február 22-i Openbaar Ministerie [A kibocsátó tagállam törvényei által létrehozott bíróság] ítélet, C-562/21 PPU és C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

270 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a jelen ítélet 50–56. és 59. pontjában ismertetett ténybeli és jogi elemek arra engednek következtetni, hogy az, ahogyan H. C.-t, L. M.-et és M. M.-et 2015. december 2-án, a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) nyolcadik parlamenti ülésszakában megválasztották a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bírájává azon bírák helyére, akiknek a kilencéves megbízatása 2015. november 6-án járt le, nyilvánvalóan sértette az ezen alkotmánybíróság bíráinak kinevezésére vonatkozó alapvető szabályt, nevezetesen a lengyel alkotmány 194. cikkének (1) bekezdését – ahogyan azt a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) értelmezte –, amely szerint valamely bírót a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) azon parlamenti ülésszakában kell megválasztani, amelynek során a szóban forgó bírói álláshely megüresedett. Ezenkívül e választás a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) azon bírói álláshelyeire vonatkozott, amelyeket már jogszerűen betöltött az a három bíró, akiket 2015. október 8-án, a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) hetedik parlamenti ülésszakában választottak meg (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2021. május 7., Xero Flor w Polsce sp. z o.o. kontra Lengyelország ítélet, CE:ECHR:2021:0507JUD000490718, 268., 275. és 277. §).

271 A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bíráinak kinevezésére irányuló eljárásra vonatkozó, az előző pontban említett alapvető szabály értelmében a Lengyel Köztársaság elnöke köteles volt a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) által 2015. október 8-án megválasztott bírákat haladéktalanul felesketni, és nem rendelkezett semmilyen hatáskörrel arra, hogy beavatkozzon ezen alkotmánybíróság bíráinak megválasztásába, sem pedig arra, hogy megtagadja e három bíró felesketését. Így e felesketésnek a Lengyel Köztársaság elnöke általi megtagadása, valamint a 2015. december 2-án megválasztott három bíró felesketése szintén ellentétes volt a bíráknak a Trybunał

Konstytucyjnybe (alkotmánybíróság) történő kinevezésére vonatkozó alapvető nemzeti szabályokkal (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2021. május 7., Xero Flor w Polsce sp. z o.o. kontra Lengyelország ítélet, CE:ECHR:2021:0507JUD000490718, 269., 270. és 278. §).

272 Az Emberi Jogok Európai Bírósága különösen e megfontolásokra tekintettel állapította meg, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) 2015. december 3-i és 9-i, ezen alkotmánybíróság bírái megválasztásának érvényességére vonatkozó ítéleteinek a lengyel jogalkotó és végrehajtó szervek általi be nem tartása sértette a „törvény által megelőzően létrehozott bíróságra” vonatkozó követelmény célját, amely az igazságszolgáltatás jogellenes külső befolyással szembeni védelmére irányul, továbbá hogy a három bíró 2015. december 2-i megválasztása során olyan súlyos szabálytalanságok történtek, amelyek az EJEE 6. cikkében előírt, „törvény által létrehozott bírósághoz” való jognak magát a lényegét sértik (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2021. május 7., Xero Flor w Polsce sp. z o.o. kontra Lengyelország, CE:ECHR:2021:0507JUD000490718, 281., 289. és 290. §; EJEB, 2022. március 15., Grzęda kontra Lengyelország ítélet, CE:ECHR:2022:0315JUD00435721, 277. §).

273 Így az Emberi Jogok Európai Bíróságának megállapításaihoz hasonlóan a jelen ítélet 50–56. és 59. pontjában ismertetett ténybeli és jogi elemek arra engednek következtetni, hogy H. C., L. M. és M. M. kinevezésére, valamint hivatalba lépésére a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bíráinak kinevezésével kapcsolatos azon alapvető szabályok nyilvánvaló megsértésével került sor, amelyek a jelen ítélet 268. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében a lengyel igazságszolgáltatási rendszer kialakításának és működésének szerves részét képezik.

274 E tényezők alapján azt a következtetést is le kell vonni, hogy azokból a körülményekből, amelyek között ily módon sor került H. C., L. M. és M. M. kinevezésére és hivatalba lépésére, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő követelmények figyelmen kívül hagyása rajzolódik ki, mivel e körülmények veszélyeztették a kinevezési eljárás eredményének feddhetetlenségét azáltal, hogy hozzájárultak ahhoz, hogy a jogalanyok részéről jogos kétségek merüljenek fel e bírák külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát, továbbá az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességüket, valamint függetlenségüket és pártatlanságukat illetően, mivel e kétségek alkalmasak arra, hogy sértsék azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és jogállamban az igazságszolgáltatásnak a jogalanyokban keltenie kell.

275 Kétségkívül nem vitatott, hogy az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártakor – amely az EUMSZ 258. cikk szerinti kötelezettségszegés fennállásának megítéléséhez szükséges referencia-időpont – azon három bíró közül, akiket 2015. december 2-án, a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) nyolcadik parlamenti ülésszakában választottak meg, egyedül M. M. volt az, aki még mindig betöltötte a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bírói tisztségét. Mindazonáltal az sem vitatott, hogy e referencia-időpontban az a három bíró, akiket 2015. október 8-án, a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) hetedik parlamenti ülésszakában jogszerűen megválasztottak, nem tett esküt a Lengyel Köztársaság elnöke előtt, ezáltal pedig a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) bírájaként nem léphetett hivatalba. Ezenkívül azok a határozatok, amelyek meghozatalában a 2015. december 2-án megválasztott három bíró részt vett, az említett referencia-időpontban továbbra is léteztek a lengyel jogrendben.

276 Meg kell tehát állapítani, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit, mivel a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) nem felel meg a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelményeinek azon szabálytalanságok folytán, amelyek 2015 decemberében, ezen alkotmánybíróság tagjai közül három tagnak a kinevezési eljárásai során történtek.

277 A fenti megfontolásokra tekintettel a Bizottság harmadik kifogása első részének helyt kell adni.

– *A harmadik kifogás második részéről*

278 Nem vitatott, hogy a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöke alapvető szerepet játszik ezen alkotmánybíróság működésében. Ezen alkotmánybíróság alapszabálya szerint ugyanis az elnök határoz a kérelmekkel, jogi kérdésekkel és alkotmányjogi panaszokkal kapcsolatos belső eljárásról, továbbá kijelöli az ítélkező testületeket, e testületek elnökeit, valamint az előadó bírákat. Ezenkívül az elnök irányítja az említett alkotmánybíróság munkáját, továbbá képviseli azt, és a törvényben előírt egyéb feladatokat is ellát.

279 Mivel a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségét betöltő személy ily módon egyértelmű befolyást gyakorolhat ezen alkotmánybíróság tevékenységére, különösen fontos, hogy feladatainak ellátása során tárgyilagosan és pártatlanul járjon el, e célból pedig mentes legyen minden olyan külső befolyástól, amely veszélyeztetheti függetlenségét. E célból többek között az szükséges, hogy az ezen álláshelyre történő kinevezési eljárásra vonatkozó szabályokat úgy alakítsák ki, hogy azok ne kelthessenek semmilyen jogos kétséget azzal kapcsolatban, hogy az elnök előjogait és feladatait az említett alkotmánybíróság igazságszolgáltatási tevékenységére gyakorolt befolyásnak, vagy akár e tevékenység politikai ellenőrzésének eszközeként használják fel, általánosabb értelemben pedig ugyanezen alkotmánybíróság külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában fennálló semlegességét illetően, amint azt a jelen ítélet 263. és 264. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat is megköveteli.

280 Ezenkívül a jelen ítélet 266–269. pontjában megállapítottaknak megfelelően a „törvény által megelőzően létrehozott […] bíróságra” és a függetlenségre vonatkozó követelmény magában foglalja a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöke kinevezésének folyamatát, és megköveteli, hogy tartsák tiszteletben a kinevezésére vonatkozó eljárás alapvető szabályait.

281 E tekintetben nem vitatott, hogy a lengyel alkotmány 194. cikkének (2) bekezdésében foglalt szabály, amelyet a jelen ítélet 268. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében a kinevezési eljárás alapvető szabályának kell tekinteni, a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) jelen ítélet 256. pontjában említett ítélkezési gyakorlatának megfelelően megköveteli, hogy az ezen alkotmánybíróság elnöki tisztségére pályázó, a Lengyel Köztársaság elnökéhez felterjesztett személyeket az általános értekezlet válassza meg. E szabály az említett alkotmánybíróság értelmezése szerint azt jelenti, hogy ellentétes a lengyel alkotmánnyal az olyan jelölt felterjesztése, aki csupán egyetlen szavazatot kapott, vagy akár az olyan jelöltek felterjesztése is, akiket kisebbségben lévő csoportok vagy csupán bizonyos bírák javasoltak.

282 Márpedig a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyeknek a Lengyel Köztársaság elnökéhez való felterjesztése céljából történő megválasztására irányuló eljárást a bevezető rendelkezésekről szóló törvényben foglalt átmeneti rendelkezések alapján folytatták le, amely törvénynek a lengyel jogalkotó általi elfogadására 2016. december 13-án, vagyis akkor került sor, amikor közeledett ezen alkotmánybíróság akkori elnöke megbízatásának 2016. december 19-i lejárta, és amely törvény alapvetően módosította ezen eljárás lefolytatását.

283 Így a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 18. cikke előírja, hogy a Lengyel Köztársaság elnöke a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségének ellátásával megbízhatja ezen alkotmánybíróság valamely bíráját, 20. cikke pedig azt, hogy az említett alkotmánybíróság elnöki tisztségére pályázó személyeknek a Lengyel Köztársaság elnökéhez való felterjesztésére irányuló

eljárást az alkotmánybíróság „elnöki tisztségét betöltő bíró” folytatja le. Márpedig az alkotmánybíróságról szóló 2016. július 22-i törvény 16. cikkének (4) bekezdésében foglalt korábbi szabályok előírták, hogy az általános értekezletnek az elnöki vagy elnökhelyettesi tisztségre pályázó személyek kiválasztására vonatkozó ülésével kapcsolatos elnöki feladatokat annak a legidősebb bírónak kellett ellátnia, aki az általános értekezleten részt vesz.

284 Ezenkívül a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 21. cikke a (7) bekezdésében kimondja, hogy az általános értekezlet a [Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság)] elnöki tisztségére pályázó személyekként terjeszti fel ezen alkotmánybíróság azon bíráit, akik a szavazás során legalább öt szavazatot kaptak, a (8) bekezdésében pedig hozzáteszi, hogy ha ezt az előírt számú szavazatot csupán egyetlen bíró szerezte meg, az általános értekezlet pályázóként terjeszti fel azt a bírót, aki megkapta a minimálisan előírt öt szavazatot, valamint azt a bírót, aki a legnagyobb támogatást szerezte meg azon bírák közül, akik nem érték el az előírt legalább öt szavazatot.

285 A jelen ügyben 2016. december 20-án, vagyis a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) korábbi elnökének nyugdíjba vonulását követő napon a Lengyel Köztársaság elnöke a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 18. cikkének megfelelően kinevezte J. P.-t az alkotmánybíróság „elnöki tisztségét betöltő bíró” ily módon létrehozott új álláshelyére, holott az alkotmánybíróságon hivatalban volt egy elnökhelyettes. Szintén 2016. december 20-án J. P. – aki engedélyezte, hogy a 2015. december 2-án a lengyel alkotmány 194. cikke (1) bekezdésének nyilvánvaló megsértésével megválasztott három bíró részt vegyen az ítélkező tevékenységben – ugyanerre a napra összehívta az általános értekezlet ülését abból a célból, hogy kiválasszák az alkotmánybíróság elnöki tisztségére pályázó, a Lengyel Köztársaság elnökéhez felterjesztendő személyeket, amint azt e törvény 20. cikke lehetővé tette számára.

286 A Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) egyik bírája az összehívásban megjelölt határidő rövidségére tekintettel kérte ezen ülés elhalasztását annak érdekében, hogy azon részt vehessen az összes bíró. Ugyanakkor J. P., akinek a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 20. cikke értelmében egy hónap állt rendelkezésére a kiválasztási eljárás lefolytatására, nem volt hajlandó eleget tenni e kérésnek. Ennélfogva a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) azon tizennégy bírája közül, akik az általános értekezlet ülésén jelen voltak, csupán hat bíró – köztük H. C., L. M. és M. M., akiket a Szejm (a lengyel törvényhozás alsóháza) 2015. december 2-án választott meg – volt hajlandó részt venni a szavazásban. A szavazást követően J. P. öt szavazattal, M. M. pedig egy szavazattal rendelkezett. E két bírót ezután a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyekként felterjesztették a Lengyel Köztársaság elnökéhez. 2016. december 21-én J. P.-t – aki az általános értekezleten jelen lévő tizennégy bíró közül így csupán ötnek a szavazatát kapta meg – a Lengyel Köztársaság elnöke kinevezte a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnökévé.

287 Való igaz, hogy úgy tűnhet, hogy J. P.-nek és M. M.-nek a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyekként a Lengyel Köztársaság elnökéhez történő felterjesztésére a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 21. cikkének (7) és (8) bekezdésével összhangban került sor.

288 Mindazonáltal ki kell emelni, hogy H. C., L. M. és M. M., akiket 2015. december 2-án választottak meg, azon hat bíró között volt, akik a 2016. december 20-i általános értekezleten részt vettek a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyek kiválasztásában. Márpedig az a körülmény, hogy e három bíró megválasztása során nyilvánvalóan megsértették a lengyel alkotmány 194. cikkének (1) bekezdését, továbbá figyelmen kívül hagyták az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő követelményeket, alkalmas volt

arra, hogy szabálytalanná tegye az általános értekezleten való részvételüket, valamint a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyek kiválasztása érdekében leadott szavazataikat. Ennélfogva meg kell állapítani, hogy J. P. nem tekinthető úgy, mint aki szabályszerűen szerezte meg a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 21. cikkének (8) bekezdésében előírt öt szavazatot.

289 Látható tehát: az, ahogyan J. P.-t és M. M.-et a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyekként felterjesztették a Lengyel Köztársaság elnökéhez, valamint az, ahogyan a Lengyel Köztársaság elnöke kinevezte J. P.-t e tisztségre, az alkotmánybíróság elnökének kinevezésével kapcsolatos eljárásra vonatkozó, a bevezető rendelkezésekről szóló törvény 21. cikkének (8) bekezdésében foglalt alapvető szabály megsértésével történt.

290 Ezenkívül és mindenekelőtt, J. P. kinevezésére a lengyel alkotmány 194. cikke (2) bekezdésének nyilvánvaló megsértésével került sor, mivel e rendelkezés a jelen ítélet 281. pontjában megállapítottaknak megfelelően akadályát képezi annak, hogy a Lengyel Köztársaság elnökéhez olyan pályázókat terjesszenek fel, akiket kisebbségben lévő csoportok vagy csupán bizonyos bírák javasolnak.

291 Ennélfogva a jelen ítélet előző két pontjában említett szabálytalanságok folytán a jogalanyok részéről jogos kétségek merülhetnek fel azzal kapcsolatban, hogy J. P. a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségéhez kapcsolódó előjogokat és feladatokat az ezen alkotmánybíróság igazságszolgáltatási tevékenységére gyakorolt befolyásnak, vagy akár e tevékenység politikai ellenőrzésének eszközeként használja fel, következésképpen pedig az említett alkotmánybíróság függetlenségét és pártatlanságát illetően.

292 E körülmények között nem szükséges megvizsgálni, hogy a bevezető rendelkezésekről szóló törvényben foglalt azon átmeneti rendelkezések, amelyek alapján lefolytatták a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségére pályázó személyek kiválasztására irányuló eljárást, valamint az ezen eljárásra vonatkozó, a jelen ítélet 285. és 286. pontjában említett egyéb körülmények megfelelnek-e a jelen ítélet 263. és 264. pontjában említett követelményeknek.

293 Végül ki kell emelni, hogy az indokolással ellátott véleményben megjelölt határidő lejártakor J. P. továbbra is betöltötte a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) elnöki tisztségét. Ezenkívül nem vitatott, hogy azok a határozatok, amelyek meghozatalában J. P. részt vett, az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor továbbra is léteztek a lengyel jogrendben.

294 Meg kell tehát állapítani, hogy a Lengyel Köztársaság nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit, mivel a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) nem felel meg a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelményeinek azon szabálytalanságok folytán, amelyek 2016 decemberében, az alkotmánybíróság elnökének kinevezésére irányuló eljárás során történtek.

295 Ebből következik, hogy a Bizottság harmadik kifogásának második része is megalapozott, következésképpen e kifogásnak teljes egészében helyt kell adni.

296 Ezen indokok összessége alapján meg kell állapítani, hogy:

– a Lengyel Köztársaság – a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a 2021. július 14-én hozott ítéletében (P 7/20. sz. ügy) és a 2021. október 7-én hozott

ítéletében (K 3/21. sz. ügy) adott értelmezésére tekintettel – nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit;

– a Lengyel Köztársaság – a lengyel alkotmánynak a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a 2021. július 14-én hozott ítéletében (P 7/20. sz. ügy) és a 2021. október 7-én hozott ítéletében (K 3/21. sz. ügy) adott értelmezésére tekintettel – nem teljesítette az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának elveiből, valamint a Bíróság ítéletei kötelező erejének elvéből eredő kötelezettségeit, és

– a Lengyel Köztársaság – mivel a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) három tagjának 2015 decemberében lefolytatott kinevezési eljárásában, valamint az elnökének 2016 decemberében lefolytatott kinevezési eljárásában elkövetett szabálytalanságok következtében nem felel meg a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelményeinek – nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

297 A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Lengyel Köztársaságot, mivel a jelen kereset keretében pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségein felül a Bizottság részéről felmerült költségek viselésére.

298 Az eljárási szabályzat 140. cikkének (1) bekezdése értelmében a Belga Királyság és a Holland Királyság maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

1) A Lengyel Köztársaság – a Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiejnek (a Lengyel Köztársaság alkotmánya) a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság, Lengyelország) által a 2021. július 14-én hozott ítéletében (P 7/20. sz. ügy) és a 2021. október 7-én hozott ítéletében (K 3/21. sz. ügy) adott értelmezésére tekintettel – nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit;

2) a Lengyel Köztársaság – a Lengyel Köztársaság alkotmányának a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) által a 2021. július 14-én hozott ítéletében (P 7/20. sz. ügy) és a 2021. október 7-én hozott ítéletében (K 3/21. sz. ügy) adott értelmezésére tekintettel – nem teljesítette az uniós jog autonómiájának, elsőbbségének, tényleges érvényesülésének és egységes alkalmazásának elveiből, valamint a Bíróság ítéletei kötelező erejének elvéből eredő kötelezettségeit, és

3) a Lengyel Köztársaság – mivel a Trybunał Konstytucyjny (alkotmánybíróság) három tagjának 2015 decemberében lefolytatott kinevezési eljárásában, valamint az elnökének 2016 decemberében lefolytatott kinevezési eljárásában elkövetett szabálytalanságok következtében nem felel meg a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság követelményeinek – nem teljesítette az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit.

4) A Bíróság a Lengyel Köztársaságot kötelezi a saját költségein felül az Európai Bizottság részéről felmerült költségek viselésére.

5) A Belga Királyság és a Holland Királyság maga viseli saját költségeit.

Aláírások